

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83177

PODUREDNIŠTVO

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija Lir 28.000

Letna inozemstvo Lir 40.000

Letna inozemstvo, USA dol. 30

Poštno čekovni račun: štev. 11234499

Leto XXXVIII. - Štev. 49 (1929)

Gorica - četrtek, 18. decembra 1986 - Trst

Posamezna številka Lir 700

Assisi: Spodnja bazilika sv. Frančiška - Giotto: Kristusovo rojstvo

Vsem naročnikom, bralcem, sodelavcem, velikodušnim podpornikom, rojakom doma in po svetu ter vsem ljudem dobre volje želimo, da obhajajo božične praznike z mislijo na učlovečenega Boga, ki je prišel, da svet osreči v ljubezni, katera presega vse posvetno in zemeljsko, novo leto pa naj v nas vseh to spoznanje okrepi in utrdi.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
»KATOLISKEGA GLASA«

Božič 1986

Ni dvoma, božič je praznik, ki smo ga v zadnjem času najbolj oropali njegove prave vsebine in pravega pomena. In vendar je prav božič najbolj pretresljiv in neponovljiv dogodek človeške zgodovine. Večni, vsemogočni in neskončni Bog postane človek, slaboten in omejen ter se poniža do stopnje reveža, od vseh zastopanih ljudi in slabo sprejetega.

In se sprašujem: le kaj ima opraviti s takim Kristusovim prihodom na svet razkošje luči po naših mestih in naseljih, bleščeča svetloba božičnih drevesc, nakopičena darila pod njimi, obilne svetonočne večerje ali božična kosila, razkazovanje dragih krznenih plaščev pa počitnice na snegu ali na toplih otokih južnih dežel?

Na eni strani božje Dete v svojem nagem uboštvi v mrzli božični noči, na drugi strani pa pozabljam na reveže, na brezposelne, na ljudi brez dostojnih stanovanj, na ljudi na robu družbe, na ljudi, ki obupujejo nad življenjem.

Res, mi kristjani, če hočemo še biti kristjani, se moramo odpovedati osladnemu praznovanju božiča in postati solidarni s tistimi, ki so v stiski. Mi kristjani moramo odklanjati in zavreči tisto značilno božično potrošništvo, tiste ljudi, ki vidijo v božiču le priložnost, da obogate na račun bližnjega. Človeka pretrse, ko bomo v kratkem brali in slišali, koliko so ljudje potrošili za praznike, koliko ljudi je potovalo te dni na počitnice z vlakom, avtom, letalom, ladjo.

Naš božič mora biti povezan z vero; moramo z življenjem pričati za Luč, ki je Kristus, da bodo tudi drugi v to Luč verovali; razsvetliti jih moramo s pravo lučjo, ne pa z javno razsvetljavo, z neonskimi žarnicami, s svečkami na drevescih, ubogim moramo oznaniti veliko veselje, lepo novico, dobro sporočilo, da se je Kristus rodil. A ne tako, da s svojim luksurom in zapravljanjem tiste, ki so brez materialnih sredstev, ki so osamljeni, ki so prizadeti na ta ali drugi način, izzivamo in povzročamo v njih odklanjanje takega božiča in s tem v zvezi s tega Kristusa, ki naj bi bil njih prijatelj, da se po naši krivdi

spremeni v njihovega nasprotnika.

Dobro sporočilo, lepa novica, veselo oznanilo, pa ne samo božično, postane naše ravnanje takrat, ko svoje delimo z drugimi in si prizadevamo, da odstranimo vse tisto, kar jim povzroča bolečino, trpljenje in stisko. Niso dovolj obiski »una tantum«, ki jih opravijo samo za božič posamezniki ali oblasti, tako cerkvene kot svetne starim in osamljenim po raznih zavodih za onemogle.

Pri tem pa ne moremo iti mimo Marije, božje Matere, ki se je dala Bogu popolnoma na razpolago, mu ponudila svoje materinsko naročje in božjega Sina brez pogojev in z vso razpoložljivostjo sprejela, kot pravi zadnji koncil: »Marija je postala božja Mati, ko se je z vsem srcem in prosta vsakega greha predala božji odrešilni volji, postala dekla Gospodova in se Bogu povsem posvetila.«

Tudi v današnjih časih Bog od nas pričakuje, da kristjani sodelujemo z njim, da njegovo ime postane znano vsem ljudem in se povsod ponovi rojstvo njegovega Sina. Pa se tega mi kristjani zavedamo in v tem z Bogom sodelujemo? Le če bomo s Cerkvijo sodgovorno uresničili načrt božjega odrešenja med ljudmi, bomo pravilno obhajali božični praznik.

Jk.

■ Demonstracije francoskih študentov, ki jim je z njimi uspelo prisiliti vlado, da je umaknila svoj načrt o preosnovi visokošolskega študija, so našle svoj odjek tudi v Italiji. Tako je prišlo do množičnih demonstracij v Rimu, Firencah, Neaplju, Milanu in Turinu. Studentje so izrazili svoje nezadovoljstvo nad ukrepi, ki jih izvaja minister za šolstvo Faluccicija in zahtevali od vlade učinkovito šolsko reformo. V splošnem so te protestne manifestacije potekle mirno razen v Rimu, kjer je skupina avtonomistov zažgala več motornih koles, prevrnila stojnice in telefonske kabine ter se spravila na policijo s kamenjem in železnimi predmeti. Neredi so trajali dve uri, za njimi pa je ostalo veliko opustošenje.

■ Nedaleč od vzhodnoberlinskega mednarodnega letališča Schönefeld se je med pristajanjem zrušilo potniško letalo sovjetske družbe Aeroflot, ki je prihajalo iz prestolnice Bele Rusije Minska. Na njem je bilo 73 potnikov in 9 članov posadke, a nesrečo je preživel le 12 oseb.

Papeževa poslanica za 20. svetovni dan miru Solidarnost in razvoj - dva ključa do miru

Prihodnje leto bo minilo 20 let, kar je izšla okrožnica papeža Pavla VI. »Napredek narodov« (Populorum progressio). V njej najdemo tudi naslednjo misel: »Razvoj je novo ime za mir.« Je res možen mir, se sprašuje sv. oče, ko ljudje ne morejo živeti človeka vredno življenje? Ko so politične, gospodarske in socialne razmere le v korist ene skupnosti ali naroda in to v škodo drugega? Je mogoč pristen mir brez sprejetja čudovite resnice, da smo si vsi enaki v dostojanstvu, ker smo bili vsi oblikovani po božji podobi?

In ker imamo vsi isti izvor, bi morali biti tudi vsi solidarni drug z drugim. Papež Janez Pavel II. je zato povezal razvoj in solidarnost kot skupno misel za 20. svetovni Dan miru pod geslom: »Solidarnost in razvoj - dva ključa do miru.« Pri tem se je naslonil na svojo lanskoletno poslanico, ki je imela za geslo: »Sever-Jug, Vzhod-Zahod: en sam mir.« Vsi naj bi si zato prizadevali za novo solidarnost: solidarnost človeškega rodu.

PRIMERI SOLIDARNOSTI

Sv. oče omenja številne primere, ko je zadnja leta ta vzajemnost prišla do veljave. Prirodne nesreče, vojni spopadi, izbruh lakote ali epidemij so dali posameznikom, narodom in državnim voditeljem priložnost, da so velikodušno in nesebično priskočili na pomoč. Z besedami in z dejanji je bilo izpričano, da smo vsi ena družina človeških otrok.

Ta občudovanja vredna solidarnost je prišla do izraza ponovno tudi v Združenih narodih; tako je prihodnje leto ta pomembna organizacija razglasila za Mednarodno leto tistih brez stanovanja in doma. Tako izražena pozornost do družin, ki jim manjka nekaj bistvenega, da bi dostojno živele, je brez dvoma velik doprinos k mednarodni vzajemnosti.

OVIRE DO TE VZAJEMNOSTI

Tudi teh ne manjka. Omenimo le nekatere! Nerazpoloženje, če ne kar sovraštvo do tujcev, ko se države zapirajo pred njimi ali celo sprejemajo diskriminacijske zakone zoper nje. Potem prepoved svobodnega prehajanja iz ene države v drugo, kar onemogoča združenje med člani iste družine. Nadalje ideologije, ki označujejo sovraštvo ali nezaupanje, verska nestrpnost, razredna razdeljenost. Vse to prizadene človeka v njegovem bistvu, rani njegovo dostojanstvo. Zelo proti vzajemnosti je tudi terorizem v različnih oblikah.

Proti vsem omenjenim oviram je treba nastopiti z učinkovito solidarnostjo, preiti jezikovne, rasne, socialne in verske pregrade ter poiskati tisto, kar družijo, čeprav

je še tako slabotno in majhno proti temu, kar loči.

RAZVOJ NAJ POSPEŠUJE VZAJEMNOST

Na nobenem človekovem področju pa ni solidarnost tako potrebna kot prav na področju razvoja. To misel je poudaril že papež Pavel VI. v zgoraj omenjeni okrožnici pred 20 leti. Zapisal je, da je zgolj gospodarski napredek nezadosten, če se mu ne pridruži še socialni. Zlasti je vztrajal na tem, da mora biti razvoj celosten, da mora vključevati vsakogar in to v celoti, moškega in žensko v vseh njihovih razsežnostih.

Janez Pavel II. k tej trditvi dodaja svoje misli. Namam razvoja naj bo človek. On naj bo njegov nosilec, ne pa predmet. Ne sme biti pogojen od morebitnih novih tehnoloških ali znanstvenih odkritij. Zato mora biti razvoj v službi tistih vrednot, ki dejansko osrečujejo posameznika in družbo. Vsi imajo pravico do tega, kar je dobro in resnično. Vsi imajo tudi pravico, da si izbirajo stvari, ki zares lepšajo življenje. Odklanjati je treba zato tak razvoj, ki vidi napredek v tem, da sprejema protispolčetne programe ali pospešuje splave kot ceno za materialno blagostanje. Tako ravnanje je atentat zoper človekovo dostojanstvo in svobodo.

Človek naj bi se v napredku čutil varnega, tako kot posameznik kakor tudi kot narod. Če te varnosti ni, tudi ni pogojev za resničen razvoj. In če neka država ali narod išče svojo ekonomsko, vojaško in politično nadvlado, je s tem ogrožen pravi napredek, z njim pa resničen mir.

NEKATERI TRENUTNI PROBLEMI

Na začetku leta 1987 se svet sooča z nekaterimi problemi, ki kličejo po temeljiti in hitri rešitvi. Tu je silni zunanji dolg premnogih držav, pa nizke cene za surovine, protekcionistična politika, dajanje prednosti novim naložbam. Nadalje obojevalna tekma, pa neenakost v posesti tehnoloških znanosti. Končno napetost med Vzhodom in Zahodom in gospodarski prepad med Severom in Jugom.

In še en velik problem je, ki ogroža svetovni mir: razkroj družine. Tiste osnovne celice v družbi, brez katere ni pravega razvoja in napredka. Če je zdrava in cela, so dani tudi pogoji za zdravo rast celotne družbe. Prepogosto pa žal ni tako.

Premnogokje je postala družina nekaj drugotnega; država je ne ščiti in ne podpira kakor bi bilo treba. Pogosto nima sredstev, da bi njeni člani rasli in živeli v zdravem vzdušju. Tako smo priča razbitim družinam, ki so zaradi dela prisiljene

živeti ločeno, družinam, ki fizično in moralno propadajo. Oblasti se pač premalo zavedajo, da prav zdrave in srečne družine ustvarjajo harmonijo v družbi in narodu, to pa pospešuje mir znotraj države in v svetu.

OSTVARITI MIR

In ker po besedah papeža Pavla VI. mir ni zgolj v odsotnosti vojnih spopadov ali v krhkim ravnovesju nakopičenega orožja, ampak v uveljavljanju reda, ki si ga je zamislil Bog, zato so vsi verni ljudje, še posebej pa dobri kristjani, poklicani k ostvaritvi tega miru.

Janez Pavel II. omenja s tem v zvezi molitev in premišljevanje. Pred očmi ima nedavni molitveni dan v Asiziju. Kristus, ki je na svet prinesel mir, naj vse kristjane naredi delavce za mir in za spravo. In naj pri tem ne pozabijo Učenikovih besed: »Kar hočete, da bi drugi vam storili, storite vi njim« (Mt 7, 12). Kjerkoli se to naročilo ne izpolnjuje, so sokrivi tudi kristjani. Ta greh ima svoje posledice v celotni družbi in žali Boga, ki je početnik življenja in vse stvarstvo v obstoju ohranja.

POZIV SV. OCETA

Ko prihaja novo leto, ima sv. oče eno veliko željo: da bi človeštvo v letu 1987 dokončno zavrglo svoje razprtije iz preteklosti, vsi pa se iskreno trudili za mir in bi tako vsa človeška družina postala enotna v svoji solidarnosti. Vsi naj iščejo resnično dobro v takem razvoju, ki pospešuje prave vrednote človekove osebe v družbi.

Potem ko je pozdravil oblastnike, udeležence molitvenega srečanja v Asiziju, vse predstavnike kulture, mlade vsega sveta, se je obrnil še na tiste, ki se zatekajo k terorizmu in ga izvajajo. Nje je naprosil, naj ne ubijajo in ne delajo zla nad nedolžnimi. Naj ne rušijo struktur družbe; naj se ne poslužujejo nasilja, čeprav bi naj bilo to sredstvo za doseg pravičnosti. Naj odkrijejo obraz brata in sestre v vsakem človeškem bitju. To, kar nas družijo, je veliko več od tistega, kar nas loči: je naša skupna človeškost.

Mir je in ostane božji dar. In vendar zavisi tudi od nas! Ključ do miru so v naši oblasti. Na nas je, da jih uporabljamo in z njimi odpremo vsa vrata!

J. K.

»Katoliški glas« v novem letu

Leto 1986, ki ga zaključujemo, za naš list ni bilo ugodno. Končali smo ga s precejšnjim primanjkljajem. Ponovno povisjanje poštnine, stroški v tiskarni in upravni stroški ter naročnina, ki se je izkazala za prenizko, so botrovali temu primanjkljaju.

Če hočemo list ohraniti pri življenju, je nujno potrebno, da zvišamo naročnino primerno sedanjemu položaju. Tako bodo za leto 1987 veljale sledeče cene:

naročnina za Italijo 32.000 lir, za inozemstvo 50.000 lir, v nemških markah 70, v avstrijskih šilingih 500, v USA dol. 35 ali protivrednost v lireh;

posamezna številka od 1. dec. 1986 je 700 lir (vsi drugi so to storili že v letošnjem poletju);

trgovski oglasi in osmrtnice od 1. dec. letos 500 lir za vsak mm višine v širini enega stolpca.

Vse to pa še ne bo krilo vseh stroškov pri izdajanju lista. Nujno so potrebni darovi v sklad »Katoliškega glasa«, ki so se zadnje čase občutno zmanjšali. Lepo prosimo: ko objavite svoj dar za kateri koli namen v listu, dodajte še nekaj za »Katoliški glas«, ki vam dar zastoj objavlja. Usluga za uslugo!

Izjava sveta „Pravičnost in mir“

Svet »Pravičnost in mir«, ki ga je ustanovila Slovenska pokrajinska konferenca, se je sestel 2. dec. 1986. Ob tej priložnosti so njegovi člani med drugim obravnavali tudi nekatera moralna vprašanja, ki se zadnji čas pojavljajo v slovenski javnosti, kot so npr. vprašanje ugovora vesti in civilne vojaške službe, vprašanje političnih zapornikov in vprašanje družbene odrinjenosti tistih, ki niso uradnega nazora.

Kar zadeva ugovor vesti, želi svet Pravičnost in mir opozoriti, da je II. vatičanski koncil že pred več kot dvajsetimi leti zahteval tako rešitev, ki bo v skladu z dolžnim spoštovanjem človekove vesti. »Primerno bi tudi bilo, da bi zakoni na človekoljuben način poskrbeli za vse tiste, ki jim vest ne dovoli prijete za orožje, če so le pripravljeni na kak drug način služiti človeški skupnosti« (Gaudium et spes 79, 3).

Katoliški moralni nauk sicer ne prepo-

veduje pravične obrambe in priprave najo. Vendar pa se hkrati tudi zaveda, da je vest za vsakega človeka najvišje vodilo. Zato katoličani ne moremo drugače, kot da podpiramo sleherni napor, kako bi tudi pri nas v strpnih pogovorih in brez potikanja slabih namenov našli ustrezno in človekoljubno rešitev za vse, ki jim vest prepoveduje prijete za orožje.

■ Italijanski senat je z veliko večino (proti so bili le liberalci, MSI pa se je vzdržal) sprejel zakon o amnestiji. V veljavno bo stopil takoj, ko ga bo podpisal predsednik republike Cossiga. Amnestija bo veljala za tiste, ki bi jih zadelo zaporna kazen do treh let, pomilostitve, ki izrecno kazni razveljavi, pa bodo deležni tisti, ki so bili že obsojeni na dve leti ječe in manj. Takih je kakih štiri tisoč. Zakon pa istočasno predvideva 54 zločinov in prekrškov, za katere amnestija ne bo veljala.

Božično voščilo tržaškega škofa

Glejmo na življenje!

Božičnega glasu ne moremo preslišati, saj oznanja jasno in neposredno svoje voščilo. To je sporočilo in dar pravega življenja, ki so ga vredni ljudje - božji otroci. V Betlehemu se namreč ni rodilo kakršnokoli med toliko možnimi življenji, ampak življenje samo. To je nepričakovana in nezasišana novost, ki jo vsako leto obnavlja božični praznik. Spominja se je zgodovina in se uresničuje v sedanjosti.

Apostol Janez, ki se spominja svoje izkušnje s Kristusom, piše: »To življenje se je razodelo, gledali smo ga« (1 Jn 2). S temi besedami je mislil na odraslega Mesija. Toda Jezus je bil Mesija - Zveličar - od prvega trenutka. To so povedali angeli pastirjem: »Danes se vam je v Davidovem mestu rodil Zveličar, ki je Kristus Gospod« (Lk 2. 15).

V tisti noči »so pastirji rekli drug drugemu: Pojdimo torej v Betlehem in poglejmo to, kar se je zgodilo« (Lk 2, 15). Moje božično voščilo tržaškemu mestu in celi škofiji je prav to, da bi »šli in pogledali«. Spoznali naj bi, kaj se skriva v večnem čaru otroka, ki se je rodil. Ker pa je ta otrok božji Sin in sam Bog, naj verujejo, da je On, edinole On življenje.

Pravega življenja ne gledamo v uspehu, v napredovanju v službi, v zaslužku; ne v užitkih, v pomembnosti, v moči; niti ne v neodvisnosti, v spolnosti in v zabavi. Vse, kar je dobro in je dobro uporabljano, je lahko sredstvo za rast božjega življenja in pospešuje graditev svobodne in odgovorne osebnosti. Če pa osebnost pogojuje, omejuje in zatira, gradi avtomate, ki so sužnji kakršnega koli »sistema«; in povzročajo zlobne izbire, krivice in nasilne posege.

Vrednost, smisel in skrivnost življenja so drugje. Pridite in poglejte; uklonite se resnici.

V jaslih betlehemske votline ima prednost življenje samo. Zato kraj Jezusovega rojstva ni okrašen z bliščem in pretiranostjo. Obdaja ga ljubezen. Njegovo bogastvo je božja volja, povežani zakonski par in brezmejno zaupanje v božjo previdnost. V taki revščini je deležni solidarnosti ponižnih in ima nebeški blagoslov, ki se oglašajo nad jasnicami s spevom miru, ker Bog ljubi življenje.

Zveličar resnično rešuje človeštvo starih in novih suženjskih verig, ki so greh in upor proti Bogu in prav to zmanjšuje in ponižuje človeško življenje. Človeštvo pa rešuje takole: nase je prevzel človeško telo v stvarni revščini brez vsake ugodnosti, zadovoljen z malim ali z ničem.

Potrebno je videti, kje je rešitev in se zanjo odločiti. Treba je videti »življenje« in ga sprejeti zase in za druge. Za božič se človek ali znova rodi ali pa se zgublja v dolgočasu. Za kaj se bo odločil svoj Trst za letošnji božič?

Novo leto, ki ga bomo kmalu začeli, pozdravimo navadno kot novost življenja. Naj bo to res za vse. Mati Marija, ki je rodila Gospoda življenja, naj nas prerodi za pravično, svobodno, zmerno in veselo življenje!

Trst, božič 1986

LOVRENC, škof

Ponovitev „Jeftejeve prisege“

Skupna proslava 80-letnice smrti pesnika Simona Gregorčiča v goriškem Avditoriju je zbrala toliko naših ljudi s tostran in onstran meje, da premnogi niso mogli prisostvovati prireditvi. Posrečena je bila zato misel Zveze slovenske katol. prosvete (ZSKP) v Gorici, da osrednjo točko proslave, Sattnerjevo kantato za soli, zbor in orkester »Jeftejeva prisega« ponovi, in to ne v kaki dvorani, temveč v sakralnem prostoru. Tako je prišlo v nedeljo 14. decembra ob 20.30 v goriški stolnici do ponovitve tega velikega vokalno instrumentalnega dela v slovenski glasbi.

Odziv občinstva je bil, kljub slabemu vremenu, zelo velik, stolnica pa polna hvalnih zborov. Pred kantato so nastopili zbori, ki so nato združeni peli v »Jeftejevi prisegi«. Vsak zbor je odpel tri pesmi, a ne zapovrstjo, marveč izmenjaje z drugim.

Levo od glavnega oltarja se je postavil mešani zbor »Lojze Bratuž«, ki je pod vodstvom prof. S. Jericija izvedel Gallusovo »Virgo prudentissima«, S. Jericija »Pensnikova molitev« in V. Vodopivca »V moji duši vlada«.

Na desni strani oltarja je pod vodstvom prof. H. Lavrenčiča mešani zbor »Hrast« iz Doberdoba zapel J. S. Bacha »Ach, Gott erhör« (Ah, usliši, Bog), D. Kristova »Hvalite ime Gospodne« in I. Hladnika »Večerni zvon«.

Za oltarjem v prezbiteriju je pa moški zbor »Mirko Filej« pod roko dirigenta Z. Klanjščka podal P. I. Čajkoveškega »Antifona«, S. Mihelčiča »O Gospa moja« in F. Kimovca »Morski zvezdi«.

Po tem »mini koncertu« so se vsi zbori združili v prezbiteriju, pridružili pa so se jim glasbeniki orkestra, ki so bili iz naše dežele in iz Slovenije. Pod dinamično taktirko prof. Hilarija Lavrenčiča se je nato pričela izvedba te mogočne kantate. Avtor, p. Hugolin Sattner (1851-1934) je delo na Gregorčičevo besedilo napisal že leta 1911. Sploh je ta znani slovenski glasbenik rad segal po pesniškem delu Simona Gregorčiča in je med drugim v kantatni obliki (za soli, zbor in orkester) uglasbil še pesnitve »Oljki« (1914), »Soči« (1916) in »V pepelnici noči« (1921). V vseh se je Sattner pokazal kot izkušen in posrečen skladatelj, ki zna smiselno dojeti izbrane tekste.

V »Jeftejevi prisegi« gre za znano biblično zgodbo o junaškem voditelju Jefteju, ki pelje Izraelce na boj proti Amonitom. To temo so v preteklosti izbrali za svoje oratorije razni veliki skladatelji, med njimi Carissimi in Händel. Gre za tragično zgodbo, ko se Jefte zaobljubi, da bo ob povratku z bojišča žrtvoval Bogu prvo stvar, ki mu pride naproti. Pritekla mu je pa naproti njegova mlada hčerka. Jefte se kljub dramatičnosti položaja ne pomiš-

lja in žrtvuje hčerko v zahvalni dar.

Glasba zelo zgovorno in posrečeno opisuje posamezne dele pesnitve. Po krajšem orkestralnem uvodu vstopi mešani zbor, ki z epsko veličino opisuje pohod Izraelcev proti Amonitom. Ta se kaže tudi kasneje, ko v polifonski obliki (zbor Kako so tam kovala jekla) dinamično slika boj sam. Mešanemu zboru sledita še moški in ženski zbor, ki temperamentno in barvito nadaljujeta z opisom dogajanja oz. čustvovanje zmagovite izraelske vojske. Pomemben del imajo solistični vložki (zlasti bariton - Jefte), ki bistveno popestrijo skladbo. Zaključni mešani zbor v žalno slovesni resnobi zaokroži celotno izvedbo in s pojemajočo silnostjo zapusti v poslušalcu vtis tragične vdanosti v božjo voljo.

Občinstvo je zavzeto sledilo izvajanju pevcev in orkestra. Na koncu je z dolgim ploskanjem nagradilo vse nastopajoče, še posebej pa dirigenta Lavrenčiča in baritonista Martina Srebrničiča. Oh tolikem priznanju so pevci in glasbeniki ponovili del kantate, ki se konča z mogočnim »Jefte naj živi!«

Naj živi pa tudi idealizem vseh, ki so nam znali ustvariti ta čudoviti večer!

-ak

Knjiga o msgr. Ukmarju

Goriška Mohorjeva družba je izdala knjigo »Jakob Ukmar« (1878-1971), ki jo je napisal dr. Tomaž Simčič in opremil Edi Žerjal. Voščilo knjigi pa je napisal prof. Alojz Rebula.

Verjetno je malokdo med nami, ki še ni slišal govoriti o msgr. dr. Jakobu Ukmarju, bojevniku za narodne in verske pravice ter dolžnosti slovenske manjšine. Bil je odličen duhovnik, teolog, priljubljen spovednik, pridigar in predavatelj, avtor knjig Mariologija in Eshatologija.

Kljub temu se bo kdo čudil, da ta mož že 15 let po smrti zasluži življenjepis in da ga izda Mohorjeva družba v svoji redni zbirki. A ugotovil bo takoj, da to začudenje ni na mestu, ker knjiga ne govori samo o msgr. Ukmarju, ampak nam predstavlja, kakor vidimo v podnaslovu, sto let slovenstva in krščanstva v Trstu.

Gre torej za knjigo, ki je izredne važnosti za poznanje naše preteklosti. In tako knjiga nam je manjkala. Hvala nam je torej avtorju, da je s pomočjo Ukmarjeve osebnosti in njegove dejavnosti osvetlil nekatera poglavja naše zgodovine v zadnjih sto letih in pojasnil, kako je dr. Ukmar v teh letih gradil katoliško prenovalo med tržaškimi Slovenci.

Knjiga ima 251 strani in vsebuje 10 poglavij: Zorenje narodno-politične zavesti na Kranjskem in Tržaškem, Krščansko so-

Cossiga med delavci v Tržiču

Predsednik italijanske republike Cossiga je v ponedeljek 15. decembra obiskal Tržič z namenom, da prisostvuje splavitvi pomorske ploščadi Micoperi. Ploščad je največja na svetu, tehnološko zelo sodobna, 175 m dolga in 87 m široka. Na njej bo delalo 800 tehnikov in delavcev, služila pa bo popravilu ladij na odprtem morju. Sredi prihodnjega leta bo odplula v Brazilijo, kjer jo že čaka delo.

Ob splavitvi je bilo več govorov. O pomenu tega novega plovnega objekta je spregovoril predsednik družbe Micoperi dr. Makaus. Predstavniki delavcev Francovi je pozval vladne kroge, naj bolj hitro izvajajo sprejete obveznosti in mislijo na nova naročila, da se delavcem ne bo treba zatekati v dopolnilno blagajno (teh je nad 350) in da bodo tudi mladi prišli do delovnih mest. Govorila sta še predsednik IRI Prodi in minister za trgovinsko morinarico Degan. Obred blagoslovitve je izvršil goriški nadškof Bommarco.

Predsednik Cossiga se je pred začetkom slovesnosti tudi poklonil spominu 503 slovenskih in italijanskih delavcev ladjedelnice, ki so v odprništvu izgubili življenje ter položil cvetje pred spomenik, ki stoji na trgu pred vhodom v ladjedelnico. Delavci so to njegovo gesto zelo pozitivno ocenili, kot tudi njegovo prisotnost na sami slovesnosti, saj pomeni priznanje njihovim prizadevanjem, sposobnostim in vestnosti pri delu, saj so ploščad zgradili v rekordnem času enega leta.

Slovenski mladinci proti štafeti mladosti

V Jugoslaviji vsako leto za Dan Mladosti, ki se praznuje 25. maja v zvezi s Titovim rojstnim dnevom, prirejajo tkim. Štafeto mladosti, ki obišče vse republike in se zaključni na slavnostni dan z veliko prireditvijo na stadionu Ljudske armade v Beogradu.

Ta štafeta naj bi se leta 1987 pričela v Sloveniji, proti čemur pa se je odločno izrekla univerzitetna konferenca Zveze socialistične mladine Slovenije (ZSMS). Studente so predlagali, naj se omenjena štafeta sploh ukine, dosedanje oblike praznovanja Dneva mladosti pa spremenijo in se jim da nova vsebina.

V zvezi s tem predlogom je prišlo v četrtek 11. decembra na Plečnikovem trgu do zbiranja podpisov proti štafeti, istočasno pa so študentje kiparstva Akademije za likovno umetnost tesali pet metrov dolgo deblo in ga oblikovali v »štafeto absurda«. Če bo na seji 23. decembra republiške konference ZSMS dokončno sprejeta odločitev, da štafeta prihodnje leto začne svojo pot po Sloveniji, bodo deblo, »štafeto absurda« z vlakom odposlali v Beograd. Tej akciji so se pridružili še aktivisti za mir in borci za čistočo okolja, ki so zbirali podpise zoper zatiralne ukrepe v socialističnih deželah ter za referendum o jedrskih centralah.

Seveda nekaterim »pravovernim« nastop mladini na Plečnikovem trgu ni bil všeč in so ga vzeli za izzivanje. Dejali so, da je tako podcenjevanje »štafete« nekulturno

in pomeni podcenjevanje simbolov, ki jih večina prebivalstva, ne le mladih, še vedno vidi v tej prireditvi.

Zanimivo je, da je ljubljansko »Delo« o dogodku pod naslovom »Tesanje in podpis« umirjeno poročalo brez kake osti zoper mlade. Priznalo je, da doslej na takšne nastope niso bili v Sloveniji vajeni, da pa bodo mnogi v Jugoslaviji menili, da gre celo za napad na bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov. Mladi, da ne upoštevajo časa in prostora, v katerem vse to počno. Sodobnih problemov se ne da reševati s čustvi in hrupom na javnih zborovanjih. Razprave naj bodo strpne, trezne, prevladovati morajo dokazi, ne pa ozki interesi. Zavedati se je tudi treba, da je štafeta mladosti stvar mladih iz vse Jugoslavije, ki morajo imeti možnost soodločati o njenem poteku.

OD TEDNA DO TEDNA

■ Ministrski predsednik Craxi je v gradu Sforzesco v Milanu sprejel egiptovskega državnega voditelja Mubarak in se z njim zadržal eno uro v pogovoru. Egipt se trenutno nahaja v slabih ekonomskih vodah: cena petroleja je padla, prometa skozi Sueški prekop je manj kot prej, tudi turizem ne prinaša več toliko dohodkov, zmanjšale so se tudi pošiljke egiptovskih delavcev v tujini. Craxi je Mubaraku obljubil, da ga bo podprl pri Mednarodnem denarnem skladu. Italija ima namreč ves interes, da Egipt ostane stabilna država in reši svoje težke gospodarske probleme. V pogovoru sta se politika dotaknila tudi zmedenega položaja na Bližnjem vzhodu in mednarodnega terorizma.

■ V Palermu je bil izvršen rop, ki so ga zločinci zelo mojstrsko izvedli. Očitno je, da so bili z razmerami v poštnem uradu zraven glavne železniške postaje dobro seznanjeni. Ob 9. uri zvečer so prišli z ukradenim poštnim vozilom; trije od petih roparjev so bili oblečeni v poštne uniforme in so takoj odšli v tretje nadstropje, onemogočili šefa urada in sedem uslužbencev ter v teku pol ure izpraznili tri železne blagajne, v katerih je bilo 7 milijard 400 milijonov lir denarja. Zanimivo je, da so alarmne naprave ostale neme, policija pa je bila obveščena šele eno uro po izvršenem ropu.

■ V Zagrebu je bilo plenarno zasedanje predsednikov delovne skupnosti Alpe-Jadrana, ki sedaj vključuje že 36 milijonov ljudi in h kateri sta pristopili nedavno tudi dve madžarski županiji. Po predsedstvu hrvaškega predstavnika bo sedaj to mesto do nadaljnjega upravljalo koroški deželni glavar Wagner. Na omenjenem zasedanju je prišlo tudi do večernega razgovora med predsednikom naše dežele Biasuttijem in predsednikom slovenske vlade Sinigojem. V duhu sprave in konstruktivnosti sta zaključila polemiko okrog tragičnega dogodka v Tržaškem zalivu, ki je terjal življenje grškega ribiča Zerbina.

■ Bivši francoski minister za pravosodje Peyrefitte, trenutno župan mesta Provins, je zgolj po naključju ostal pri življenju. Ker je izgubil ključ svojega avtomobila, se je v Pariz odpeljal z drugim. Medtem so teroristi položili v prvo vozilo močno eksplozivno, ki naj bi eksplodiralo ob pogonu vozila v prvi postavi. Ker pa se je avtomobilu spraznil akumulator, so poklicali 51-letnega občinskega mehanika Langetja. Ob dotiku s prestavo je eksplozija raznesla njegovo in avto. Peyrefitte torej dolgo je življenje naključju, da je izgubil ključ avtomobila. Naključje, ki pa seveda ni naključje.

Skesani znanstvenik

Umetno oplojevanje ali oplojevanje »in vitro«, je pred dnevi doživelo »skesanost« svojega slavnega izumitelja. V Franciji je v tej zadevi izšla knjiga »Prozornost jajčeca«, ki bo verjetno dvignila mnogo hrupa. Znanstvenik in biolog dr. Jacques Testart, soodgovoren pri »očetovstvu« postopka za zamrznjenje človeškega zarodka, v knjigi javno izjavlja, da bo prekinil z raziskovanjem na tem področju. Dejal je: »Čeprav se v polni meri zavedam, da pomeni ta korak moj poklicni samomor, ne bom nadaljeval.«

Odločitev so mu narekovala etična načela. V svoji knjigi pojasnjuje, da je prvotno raziskovanje imelo za cilj, kako pomagati zakoncem, ki niso mogli imeti lastnih otrok. Toda po nadaljnjem raziskovanju so prišli do spoznanja, da bi se vse to moglo izroditi v nesprejemljivo manipulacijo raznih vrst zarodkov, tako človeških kot živalskih, celo z dosežkom mo-

ške nosečnosti, spremembe zarodka na spolu in še v mnogih drugih obdelavah.

Zato je prof. Testart rekel: dovolj. Menil je, da je treba pravočasno ustaviti ter premisliti o nepredvidenih posledicah. Dostavil je še: »Čas je, da se nehomo sprenevedati o nevarnosti raziskovanja, češ da bo šele njihova uporabnost dokazala škodljivost ali koristnost odkritja. Ko je šlo za resnično potrebo, še ni bilo primera, da ne bi katero koli koristno odkritje našlo svojo takojšnjo praktično uporabo. Trenutek odkritja pa je predvsem važen, da se ob njem vprašamo, kaj nam pomenijo naša etična načela.«

(Po »Vita Nuova«, Trst)

Koliko je Judov na svetu?

Jitzak Warzawski, ki sodeluje pri Judovski agenciji, je izvedel poizvedovanje, koliko je trenutno Judov na svetu. Pred zadnjo vojno jih je bilo 16 milijonov in pol; leta 1945 jih je ostalo zavoljo rodomora s strani nacizma komaj 10 milijonov 400 tisoč. Toda v zadnjih 40 letih se njih število ni zvečalo. Vsled mešanih zakonov in majhne rodnosti v zahodnih deželah je njih število padlo na 9.500.000 in še vedno pada, tako da se predvideva, da bo leta 2000 njih število znašalo komaj osem milijonov.

Mladika št. 9

Uvodnik »Strela v manjšino« z obžalovanjem ugotavlja, da uboj grškega ribiča ni prizadel samo njega, njegove družine in njegovih rojakov, temveč tudi slovensko manjšino, saj so prenekateri na italijanski strani ta žalostni dogodek izrabili v svoje kalne namene.

Namesto običajne novele je v tej številki »List iz dnevnika - Soba 6«, ki mu je avtor Alojz Rebula. Andrej Bratuž je napisal, »po goriški proslavi«, nekaj misli ob Gregorčičevem jubileju, Jelka Cvelbar razmišlja pod naslovom »Trst - mesto starih« o žalostni usodi ostarelih. S pesmimi sodelujejo Vladimir Kos, Marija Kostnapfel, Ana Lokatos in Dolores Terzaglav. Maks Sah nam ob številkah, ki ne lažejo, nudi »Pogled v novo šolsko leto«. Ta pogled je za Slovence v Italiji vznemirljiv in zaskrbljujoč.

»Antena« je zaglavje, ki nudi vrsto novic iz kulturnega in političnega življenja slovenske skupnosti tu in po svetu. Posebej je poudarjen dramatik Ivan Mrak ob njegovi nedavni smrti, pa dve politični zmagi na Koroškem in dejavnost Društva slovenskih izobražencev v Trstu. Nadaljuje se pod naslovom »Pod zbiralno lečo« objavljane značilnih člankov iz sedanje slovenske publicistike. Pretresljivo je, kar piše Maks Sah o tragediji slovenskega Porabja.

Martin Jevnikar poroča o dveh novih knjigah Alojza Rebule (Oblaki Michigana in Savlov demon) ter o pesniški zbirki Tineta Debeljaka ml. »Prsti časov«, ki je izšla v Buenos Airesu. Ester Sferco predstavi pesmi Štefana Steinerja. Mak kritično ocenjuje Cankarjevo »Za narodov blagor«. Komedijo je predelano postavil na oder režiser Dušan Jovanovič, uprizorilo pa jo je SSG iz Trsta. Isti ocenjevalec daje priznanje igralski skupini Zarja iz Dežele Kaple na Koroškem, ki je zelo doživeto v okviru Koroških dnevoev podala v Prešernovem gledališču v Boljuncu Franklovo enodejansko »Časovno zaporedje v Birkenwaldu«.

Priloga »Raste«, ki nosi že št. 33, prinaša »Razmišljanja o Assisiju« (Ivan Žerjal), Nekaj misli o špicanju pouka, zapis o 30-letnici vstaje na Madžarskem (Ivan Žerjal), vtise bivše študentke o mednarodnem zavodu v Devinu, Kristina Martelanc pa poroča o srečanju s koroško mladino.

Splača se prebrati rubriko »Pisma«, saj opozarja na naše žgoče probleme in na številne nedostatke v naši sredi. Isto velja za »Pod črto«, kjer je objavljenih nekaj vprašanj Miroslavu Košuti. Vedno se splača prebrati »Mogoče ne veste, da...« in Čuka na Obelisku. Na naslovni strani pa najdemo to pot pisatelja A. Rebulo v sproščnem pogovoru s koroškimi pesnikom Gustavom Janušem ob Koroških dnevih na Primorskem. - jk

Včasih je bilo vse drugače... Slovenski misijon na Madagaskarju

Cerkev Matere božje v Petrovčah pri Celju; Poklon modrih - Avtor Pleiner (1605)

V vročem decembru je mesto Buenos Aires in predmetno razgibanost, kot je to običajno, v hrepenenju pričakovanju veselih praznikov. Vsaj za par dni bodo ljudje pozabili, da živijo kot brezimni prebivalci sredi množice, uklenjene v tesnobo mestnih zidov. V domačem družinskem krogu bodo kratki trenutki zbranosti in radosti, ki bo posijala v rutinski potek mestnega življenja.

SLOVENSKI BOŽIC V BUENOS AIRESU

V naših slovenskih družinah kraljuje že na sveti večer posebno praznično razpoloženje, ki izvira iz globokega prepričanja, da je božič praznik skrivnostnega božjega prihoda. Bog-človek je posegel v zgodovino človeštva, in s tem milostno odrešujočim dejanjem potrdil dostojanstvo človeka, ki je ustvarjen za Ljubezen.

Ta osrednja misel božičnega misterija razveseljuje slovenske družine. Srečno vzdušje se razodeva tudi v zunanji pripravi na ta važni praznik krščanstva. Najbolj pristrčna podoba je prizor otroškega veselja ob pripravi domačih jaslic. Koliko je pri tem povpraševanja, komentarjev in celo slovesnega spoštovanja med »malčki«.

Ob vseh teh doživljajih se pa vendar občuti, da je v globini naših src vtisnjena skoraj nostalgčna podoba, ki se je spremenila v neizmerno hrepenenje — božič v Sloveniji! Kdo izmed tukajšnjih Slovencev ni slišal na sveti večer domotožna pripovedovanja o doživljajih božičnih praznikov in zasneženih slovenskih pokrajinah?

Ze kar dolgoletno življenje v tujini ni zasenčilo ne pobleddilo najslajših spominov naših domačih, rojenih v Sloveniji. V naši domišljiji so se rodile idilične slovenske zimske pokrajine. Ustvarilo se je prepričanje, da za blágo in radostno božično razpoloženje ne bi mogli najti lepšega okvira kot spokojno belo zimsko Slovenijo. Preživeti božič v matični domovini je ena tistih želja, ki je zaprta v skrinjo najbolj osebnih hrepenenj.

BOŽIC ARGENTINSKE SLOVENKE V DOMOVINI

Božična slika, ustvarjena po opisih naših domačih, se je nam, ki smo rojeni v Argentini, zdela tako popolna in krasna, da smo imeli občutek, da nam je nedosegljiva. Zato sem bila predlanski božič presenečena ob uresničitvi dolgotrajne želje — doživela sem adventne praznike na slovenskih tleh!

Dan pred božičem so pričevali »krasiti« Ljubljano z girlandami v neokusno kričočih barvah. Ker se je to običajno vršilo šele pred novim letom, so obiskovalci glavnega mesta in Ljubljanci tolmáčili to dejanje kot prvo naklonjenost režimske politike do verskih čustev slovenskih državljanov — v javnosti.

Vendar so temu presenečenju kaj kmalu sledili komentari, da je okrasitev baročne Ljubljane le trgovska gesta za turiste. Na božični dan sem s presenečenjem opazovala in poslušala reakcije velikega veselja, ki so jih izrazili slovenski verniki.

Kako nedoumljivo je za človeka, rojenega v svobodi, dejstvo, da so Slovenci tolmáčili kot izredno »milost« to, da so prvič »po osvoboditvi« v televizijskih poročilih izgovorili besede božič, in da so v televizijski program vključili par minut božične tematike (in še to kot folkloro), namenjene sezonskim delavcem, ki so se za praznike vrnili v Slovenijo.

Kljub navdušenju slovenskih vernikov nad temi novostmi, nisem mogla nikakor soglašati z njimi. Ob bridkem spoznanju, do kakšne mere je marksistična diktatura ranila dostojanstvo slehernega človeka, sem se čutila kot Slovenka skrajno ponižana.

SOCIALNI IN POLITIČNI POLOŽAJ

Madagaskar (592.000 kv. km) čedalje težje preživlja svojih deset milijonov prebivalcev. Teh se pomnoži za 3 % vsako leto. Več kot 80 % je kmečkega prebivalstva. Ljudje pridelayo komaj toliko, da preživijo. Naravne ujme (suša in cikloni) prinašajo redno lakoto. Na podeželju vlada negotovost. Organizirane tolpe ropajo in morijo. Tradicionalno klansko življenje s primitivno miselnostjo je velika zavora napredku in vzrok, da mnogo mladih zapuša podeželje in grozljivo polni mesta. Vsako leto novih 250.000 mladih išče delo. 60 % ljudi je mlajših od 16 let. Industrije, razen po nekaterih večjih mestih, praktično ni. Zadnjih deset let so odprli nekaj »političnih« tovarn, ki pa danes večinoma ne delajo.

Tudi infrastrukture praktično ni. Ceste so v obupnem stanju, avtomobili čedalje bolj redki. Za rezervne dele, ki se dobijo, je treba odšteti astronomske vsote. Zato ni čudno, da je potrošni material strašno

drag. Vsak dan več je ljudi po bolnišnicah in dispanzerjih, kjer zdravstveno oseboje le predpisuje zdravila, ki jih ni dobiti ali pa so strašno draga. Otroška umrljivost narašča (300 na tisoč otrok).

Solstvo je deležno vedno več negodovanja. Brez priprave in demagoško so pred leti odpirali srednje šole, brez primernih prostorov in učnih pripomočkov, brez zadostnega števila učiteljev. Neuspeh je bil gotov. Od 1000 otrok, ki začnejo osnovno šolo, le eden konča univerzo. Šole in celo univerza so »tovarne«, ki delajo brezposelnost. Zelo redke so obrtne in gospodinske šole. Mladi nimajo veselja do njih.

Se in še bi se dalo naštevati, da bi postala slika še bolj črna. Skratka, revščina udarja v oči na vsakem koraku: podhranjenost, zanemarjena stanovanja in obleke.

Eden od glavnih vzrokov takega stanja je prav gotovo politične narave. Uvožen socializem, s primitivno marksistično-leninistično ideologijo, ki je pravo nasprotje malgaške miselnosti, dela ljudi nezaupe

in pasivne. Sicer pa že javno pravijo, da v tak socializem verjame le še desetina najvišjih na oblasti. Drugi so ugotovili, da je ta sistem najboljši, da se ohranjajo na oblasti in uživajo privilegije.

Po ruskem vzoru (in pomočjo) se je ustvarila visoka rdeča buržoazija, ki arogantno uživa »socialistični raj«, ne mence se za mizerijo množice okrog sebe. Res je, da tuje sile bolj malo vplivajo na malgaško politično življenje, pač pa domači voditelji sami sovjetizirajo Madagaskar.

Ni dosti upanja, da bi se politično vodstvo v doglednem času kaj spremenilo. Režimska policija budno bedi nad ljudmi in od časa do časa priredi kakšen proces z obtožbo pripravljanja na državni udar. Ljudje se bojijo, pa tudi prebujeni niso.

VLOGA IN DELO CERKVE

V tem malgaškem svetu negotovosti in malodušja je Cerkev danes najmočnejše znamenje upanja. Vedno več ljudi, zlasti mladih, vidi v evangeliju tisto edino revolucionarno silo, ki je sposobna spreminjati človeka in strukture. Dijaki in študentke, ki so v šolah močno marksizirani, se ne odvrčajo od Cerkev, prav nasprotno. Skofje so večkrat v pastirskih pismih pogumno povedali svojo besedo in spodbujali krščanske laike, naj se bolj udeležujejo v javnem življenju. Saj, bolj se to naše življenje kviri, bolj potrebuje krščanske soli. Z močno organiziranostjo (vsi do zadnje vasi), z doslednim in resnim delom je Cerkev prav gotovo najmočnejša moralna sila v državi, zato ima tudi toliko večjo odgovornost pred Bogom in narodom.

Z različnimi deli, ki jih uresničuje skupaj s prebivalstvom (namakalni kanali, bolnišnice, šole, zadrage itd.) je v službi malega človeka. S pomočjo časopisov, organizacij, tečajev prebujajo ljudi, širi njihovo obzorje in jih osvobaja strahu.

Duhovniki (tudi misijonarji iz tujine) ter redovnice so ljudem blizu. Najbolj poznajo njihovo miselnost, njihove težave in veselje. Z njimi delijo »manta sy ne masaka« (kar je zrelo in nezrelo). Ko bi svet vedel, koliko telesne in duhovne revščine vsak dan olajšajo redovniki in druge osebe, ki so v službi evangelija, bi drugače gledali nanje.

Malgaška Cerkev se lahko ponaša s svojimi laiki, ki so v kratki zgodovini pokazali, da so zares sposobni in pripravljeni voditi svojo Cerkev in živeti krščanstvo. Razglasitev prve Malgašnje-laikinje za svetnico (ki bo, upamo, kmalu), bo potrdilo tega. Cerkev tukaj sloni na ramah laikov. Brez desetstisoč katehizov si jo je nemogoče predstavljati.

Semenišča, mala in velika, se vedno polnijo, tako da so težave s prostorom. Zenske redovne skupnosti so postale kar »zbirčne« ob množici kandidatkinj.

Vse to je naše upanje in veselje. V takem okolju živimo in delamo slovenski misijonarji. Razen dveh delamo vsi v farafanganski škofiji, v kateri smo že postali večina. Naši laični misijonarji in misijonarki naredijo mnogo dobrega in uživajo velik ugled. Tako s slovenskimi sposobnostmi in značajem prav gotovo po svoje bogatimo malgaško Cerkev, ki pa z druge strani bogati tudi vsakega od nas. Tananarive, junija 1986

Janez Puhan CM

Kitajska umetnost: Modri počastilo Kristusa

Sliko nam je poslala misijonarka Anica Miklavčič iz Hongkonga na Daljnem vzhodu. Zraven je napisala: »Ljudi Jezušček naj nas napolni s svojo milostjo in ljubeznijo, da jo bomo v novem letu lahko razlili na vse, ki so nam blizu.«

Brezje - Buenos Aires - Houston

Stara sem postala (to pričajo tudi vnuki, ki jih imam), vid mi peša, a sem želela napisati še te vrstice, da z njimi pozdravim vse Slovence po svetu, ki radi čitajo slovensko besedo. Jaz, čeprav malo šolana, sem jo vedno rada pisala. Rodila sem se pod Avstrijo, zrasla pod Italijo, živeča sem 31 let v Argentini, življenje pa končujem v Houstonu (izg. Hjustnu) v Texasu (ZDA). Tu sem že skoraj sedem let, a žal, mož mi je umrl in tako sem ostala sama.

BREZJE

Ko sem brala v »Katol. glaslu« o srečanju štirih narodov na Brezjah letos 16. avgusta, mi je bilo žal, da nisem bila z vami, še posebej pa, da bi skupno pela očenaš in molila z drugimi za mir med narodi. Prav to srečanje pa mi je priključilo v spomin drugo v Buenos Airesu, ko smo slovenski izseljenci dobili iz Gorice posnetek podobe svetogorske Kraljice.

BUENOS AIRES

Podoba je bila slovesno umeščena v cerkvi sv. Rafaela v mestnem okraju Villa Devoto. S kakšnim hrepenenjem smo jo tisto popoldne pričakovali! Ko so sliko, viso v cvetju in lučkah, prinesli, je s kora zadonela slovenska pesem v pozdrav. Jokali in peli smo istočasno, tako novi kot stari naseljenci. Stari so prišli po prvi svetovni vojni, mi, novi, po zadnji. Ker že nismo mogli iti k Njej na Skalnico, je Ona prišla za nami.

Slovesno mašo je ob sodelovanju več duhovnikov opravil msgr. Orehar. Cerkev je bila vsa v cvetju, bogato razsvetljena ter nabitno polna. Tudi mnogo argentinskih vernikov je bilo zraven. Mariji smo se zahvalili, da smo srečno prešli tudi drugo svetovno vojno in našli drugi dom v tej bogati državi in med dobrimi ljudmi, ki so nam radi pomagali v začetnih težavah.

HOUSTON

V tem mestu Slovencev ni dosti, več pa je drugih Slovanov, ki imajo tu svoje družstvo, in to že več let, in njim smo se pridružili še mi. Po verskem mesečniku »Ave Marias«, ki ga izdajajo slovenski frančiškani v Lemontu, sem zvedela, da se pripravljajo za 13. julija 1986 ob 10. uri prva slovenska maša. Hčerka me je vzela v avtomobil in tako sem doživela nekaj nepozabnega. Nad oltarjem je visela velika slika slovenskih apostolov sv. Cirila in Metoda, maševal pa je v lepi slovenski clevelandski pomožni škof Edward Pevec, rojen že v ZDA, sin slovenskih priseljencev. Peli smo navdušeno, saj nam je bila vsa slovesnost v veliko uteho in zadoščenje. Solze so tekale kar same. Bile so solze sreče, da smo to doživeli. Pri sv. maši nas je bilo kakih tri tisoč, kot je zapisal časopis Catholic Herald. In očenaš smo tudi kot na Brezjah molili vsak v svojem jeziku, saj smo bili iz petih slovenskih dežel.

V veliko veselje mi je bilo, ko sem videla, da ne samo prvi rod, ampak tudi rodovi od prej ljubijo slovansko besedo, pesem, izročilo. Čeprav jezika ne obvladajo več, se pa dobro zavedajo, iz kakih korenin so pognali in zrasli. Po sv. maši smo bili skupaj z g. škofom deležni zakuske, popoldne pa smo v dvorani Knight of Columbus American Slovene Cluba prisostvovali pestremu programu, pri katerem so sodelovali mladi in starejši, obojega spola, in to kar v petih jezikih: slovensko, hrvatsko, poljsko, češkoslovaško

in ukrajinsko. Vsi nastopajoči so bili oblečeni v svoje narodne noše in ob petju, recitacijah in starih plesih pokazali svoje kulturno izročilo. Sodelovali so tudi moji trije vnuki, ki so še ljudskošolski otroci, v izvajanju kolo plesa. Jaz, stara mama, sem tedaj bila presrečna.

Petrina Trojer

Otrok in pesem

(Govor Nadje Fabris-Spacapan na letošnji Mali Cecilijanki v Katoliškem domu 8. decembra)

Vsi vemo, kako je glasba povezana s človekovo naravo. Ze naši predniki so jo na svoj način ustvarjali in vanjo vlili vse, kar je bilo v zvezi z njihovim življenjem in s svetom čustev. V vsakem človeku je prvojenjena potreba, da v ritmu in zvoku izraza svoja najgloblja in skrita nagnjenja.

Otrok ob rojstvu zna sprejemati glasbo, to celo pred rojstvom; in marsikateri pevec lahko zavida otroku, ker mu iz same prepone privrejo tako čisti in zraziti zvoki. Ta naravni dar in ta sproščenost v izvajanju glasbe se morata ohraniti tudi po najbolj poglobljenem študiju. Zato otroka ne smemo kvariti z nepravilno in prisiljeno glasbeno vzgojo. Petje je veselje, je živahnost, je telesna razgibanost, je sproščenost in je obenem trenutek za premislek in tudi za družabnost.

Pesmi za otroke naj bodo zato čim bolj blizu njihovemu svetu, naj bodo enostavne, vesele in vedno polne optimizma. Važno je, da imajo otroci jasno pred seboj pomen besedila in da ga lepo izgovarjajo. Sama beseda je že muzikalnost. Delo v tej smeri je že korak k razvijanju logičnega mišljenja, k pridobitvi smisla in forme za estetiko. Glasba in v njenem okviru petje pomagata otroku, da se dobro in vsestransko razvija.

Ze samo poslušanje glasbe je pomembno. Starši bi morali paziti, da otroci, zlasti v prvih letih, ne poslušajo najbolj moderne glasbe; rock glasba je res izraz današnjega časa, vendar je za otrokov svet negativna. Resna glasba pa vsebuje neminljive vrednote in nudi otroku polno barvno paletu občutkov in razumskega razglabljanja, tako da se mu domišljija čimbolj sprosti.

Otrok naj čim več poje: med igranjem, v vrtcu, v šoli in doma. Starši in vzgojitelji morajo otroke k temu vzpodbujati in jim s tem dokazovati, da petje ni nekaj čudnega, smešnega in sramotnega; to pravim, ker sem opazila, da tako mislijo že srednješolci. Slomšek je opozarjal, da šola, kjer se ne poje, ni šola, še manj pa slovenska šola.

Meni se zdi, da se danes vse premalo poje. Res je, da petje ni moderna zadeva; človek se danes zapira sam vase, petje pa je odpiranje sebe drugim, je kakor iskren pogled v oči svojemu bližnjemu. Prepričana sem, da bi se bolna duša našega časa lepo pozdravila, če bi vsi več peli; tako bi bilo tudi manj osamljenih ljudi.

Narava nas je obdarila s tako čudovitim sredstvom za izražanje, da ga še ptice ne premorejo pri še tako lepem čivkanju, ker ne znajo frazirati in interpretirati. Zato moramo petje gojiti in spoštovati, ker predstavlja čudežno nit, ki nas privede do našega najgloblje bista. Petje je zdravilo in sredstvo, da postanemo boljši in bolj odprti do Boga in do bližnjega.

V hiši prijateljev se so kazalci na stenski uri bližali polnoči. Bil je že čas za odhod proti cerkvi. Ob živahnem razgovoru s prijateljico prvi hip se nisem niti ozrla na okolico. »Poglej, kako je vse lepo!«, je vzklilknila prijateljica.

In od takrat naprej sva molčali celo pot, kot da bi grešili, če bi prekinili toliko naravne miline, harmonije in krasote. Naravna lepota, ki se je razprostirala pred očmi, je prekašala vse dolgoletne iluzije in pričakovanja. Prozorna svetloba je odsevala po pokrajini. Prečista snežna bellna je navdajala griče in doline z rajskim sijajem, kot da bi sam božji mir kraljeval v tem spokojnem svetu.

S kora je harmonično zadonela pesem: »Oj, jaslice borne lesene, pa vendar prelepe tako...« In spomnila sem se na polnočnico v Buenos Airesu... Moje srce je bilo polno veselja, hrepenenja in krščanskega upanja. Iz srca mi je privrela goreča prošnja: Božje Dete, podeli Sloveniji to milost, da bi se čimprej prerodila v božjem miru, veselju in ljubezni!

KATICA CUKJATI

KATOLIŠKI GLAS list za kritične bralce

Sestre m. Terezije pridejo v Ljubljano

Odkar je bila m. Terezija 30. jun. 1980 v Ljubljani, se je vztrajno delala na to, da bi se te redovnice naselile tudi v slovenski prestolnici. V Jugoslaviji imajo njene sestre trenutno dve hiši: v Zagrebu in v Skopju.

Po dolgem dogovarjanju je m. Terezija sporočila, da bo verjetno mogla v januarju 1987 poslati štiri svoje sestre v Ljubljano. Njihova imena še niso znana in tudi ne, odkod bodo prišle. Sestre bi želele živeti v Ljubljani, a zaenkrat še ni bilo mogoče najti zanje stanovanja. Upati je, da se bo tudi to kmalu uredilo. Če do prihoda sester to ne bo mogoče, bodo šle za začetek v nekdanji karmeličanski samostan v Mengšu, čeprav ni v bogve kako dobrem stanju.

Pobuda Gibanja za življenje Ob Lisztovi stoletnici

Podatki o splavu, ki jih v teh dneh Gibanje za življenje (Movimento per la vita) posreduje javnosti, ponovno oživljajo razpravljanje o tem vprašanju, ki so se ga mnogi tudi v katoliških krogih najrajši izogibali.

Prešlo je osem let, odkar je Italija uzakonila prostovoljno prekinitev nosečnosti, in pet let od bolečega ljudskega glasovanja (referenduma) za potrditev, odnosno za ukinitve omenjenega zakona.

STRAHOTNE ŠTEVILKE

Lansko leto je bilo v Italiji 209.055 prostovoljno prekinjenih nosečnosti v javnih zdravstvenih ustanovah. Število je za 2,7 % manjše od tistega v letu 1984 (227.350). Vsekakor sodi naša država v sam vrh nesrečne lestvice, takoj za Češko in Madžarsko. Odstotek prostovoljnih prekinitev nosečnosti govori o 355 splavov na vsakih tisoč živih rojstev.

Dežela, ki v tem prednjači, je Emilia-Romanja. Tam se izkazuje 727 splavov vsakih tisoč živih rojstev. Nadaljnji podatki pa so: glede starosti žensk, ki so prostovoljno prekinile nosečnost, se jih 72 % giblje med 25. in 39. letom. Torej ne gre za mlajše ženske. Tretjina le-teh je splavila več kot enkrat. Tudi ne zgleda biti gospodarska stiska med prvimi razlogi za zahtevo splava, saj 72 % žensk, ki se zatekajo k splavu, so poročene in pripadajo srednjemu sloju.

Ni torej težko ugotoviti, da ni omenjeni zakon zmanjšal števila splavov, kakor so upali njegovi pobudniki, ki so sicer zatrjevali, da bo zakonska ureditev omilila ta sicer družbeno negativni pojav, zlasti kar se tiče skritega splava. Ravno nasprotno, splav se širi in postaja, žal, nekaka družbena razvada, ki je ne smemo lahko potoceno podcenjevati. Tudi naša dežela, kakor jo izkazuje priložena razpredelnica, je precej visoko na tej negativni lestvici.

KAJ STORITI?

Gibanje za življenje, ki je razširjeno po vsem državnem ozemlju in deluje po svojih skoraj 200 središčih, predlaga ljudsko podpisno akcijo, v smislu 50. člena italijanske ustave, in jo naslavlja obema vejama italijanskega parlamenta.

Ne gre za zbiranje podpisov za kak ponovni referendum. Zato je tudi podpisovanje zelo enostavno, brez notarske prisotnosti, brez potrdila o volilni pravici ipd. Vloga želi biti le sredstvo upravičenega in dobronamernega moralnega pritiska, da se ponovno vzbudita pri širši javnosti, zlasti pa pri ljudskih predstavnikih v parlamentu globlje in resnejše zanimanje ter zavzetost za pospeševanje in obrambo človeškega življenja.

BESEDILO VLOGE

»Vloga zbornicama v smislu čl. 50 italijanske ustave. - Podpisani državljani spričo dramatičnega obsega, ki ga je dosegla prostovoljna prekinitev nosečnosti, in spričo zakonskih predlogov za uzakonitev evtanazije ter vprašanj, ki se odpirajo na ravni umetnega sestavljanja človeškega življenja (genetične manipulacije), prepričani, da pripoznavati vrednoto življenja pomeni pripoznavati in spoštovati človekovo dostojanstvo, ki je osnova miru, prosijo:

— da se v državne zakone jasno zapiše, da naša Republika, katere ustava zagotavlja nedotakljivost človekovih pravic, šteti človeško življenje od spočetja do naravne smrti;

— da vsa politična dejavnost države, dežel in krajevnih ustanov izkaže konkretno zavzetost za zaščito življenja in njegovega dostojanstva na vsaki stopnji njegovega razvoja.«

POTREBNO JE SODELOVANJE NAS VSEH

Člani goriškega Gibanja za življenje prosijo bodisi posameznike kakor župnijske skupnosti za sodelovanje. Primeren dan za pobiranje podpisov bi lahko bila nedelja 28. decembra, praznik Sv. Družine. Župnijam bo dostavljen ustrezen material in nasveti za podpisno akcijo.

KAJ POVE STATISTIKA

V deželi Furlanija-Juljska krajina je bilo leta 1978 1.639 prekinitev nosečnosti (na tisoč rojstev 246 splavov); leta 1979 10.586 rojenih, 3.947 splavov (na tisoč rojenih 373); leta 1980 9.960 - 5.163 - 518 splavov na tisoč; leta 1981 9.245 - 5.039 - 545 na tisoč; leta 1982 9.407 - 5.111 - 543 na tisoč; leta 1983 8.982 - 5.183 - 577 na tisoč; leta 1984 5.118 splavov.

Po pokrajinah naše dežele je bilo prekinitev nosečnosti v letu 1984 na Tržaškem 1.470, na Goriškem 668, na Videmskem 1.058 in na Pordenonskem 1.922.

Slovenski goriški skavti in duhovnja sv. Ivana v Gorici vabijo na

DUHOVNO SREČANJE

ki bo v soboto 20. dec. ob 15. uri v Katoliškem domu. Srečanje bo istočasno v različnih skupinah za osnovno, srednjo in višjo šolo. Za višješolce in mladino od 16. leta dalje bo govoril g. Andrej Sedej, ki dopolnjuje svoje teološke študije v Rimu na temo »Božič pomeni življenje«.

Ob 17.30 se bo srečanje zaključilo s skavtsko božičnico.

Jaslice v Selah na Koroškem (Foto Vinko Zaletel)

Tisti zvonovi in tista pištola

V mestecu Giussano v Lombardiji vsak turek ob 14. uri zvoni zvon za mrtve. Tisto uro namreč prihajajo iz Milana zdravniki, da opravijo splave nad ženskami, ki so se prijavile za ta poseg. Zdravniki domače bolnišnice so vsi »oporečniki vesti«; zato ne opravljajo abortusov. Zavaljo tega prihaja zdravniška ekipa iz Milana. Domači župnik pa upravičeno meni, da je treba tudi za še nerojene otroke, ki jim matere prisodijo smrt, zvoniti za mrtve. Naj bo vsaj Bog milostljiv tem otrokom, ki se nikoli ne bodo rodili. Naj zvon zvonijo otrokom v spomin, živim pa v opomin.

Seveda to župnikovo početje nekaterim ni pogodu. Zato so se pritožili sodniku, češ da župnik s svojim zvonjenjem moti mir v župniji. Moti mir, ker zbuja vest. Vsled tega so se tisti, ki ne marajo, da jim kdo vznemirja vest, obrnili na sodnika. Ta je razsodil, da župnik res »moti mir« s svojim zvonjenjem. In je župnika obsodil. Toda župnik se je pritožil na višje sodišče, med tem pa še vedno vsak turek zvonijo za mrtve.

Zvonovom v mestu Giussano se je v Turinu pridružila pištola. Simon Levi, 25-letni študent medicine, ima zaročenko Ano. Ta je z njim zanosila. Nastal je problem, ali naj otroka tudi rodi. Fant je odločno zahteval, da se otrok mora roditi, zaročenka pa je stavila pogoj, da se čimprej

z njo poroči. Ker tega ni hotel obljubiti, se je prijavila v bolnišnico, da splavi otroka. Z njo je šel tudi zaročenec, ki je želel biti navzoč pri operacijskem posegu. Vsaj tako je kazalo. Toda, ko je dekle leglo na operacijsko mizo, je fant potegnil iz žepa revolver in ustrelil v zrak ter zahteval, naj se poseg ne izvrši.

Zdravniki so operacijo prekinili, fanta pa izročili sodišču. Sodba je bila že čez nekaj dni, 12. decembra. Obsojen je bil na osem mesecev zapora pogojno in 100.000 lir globe, vendar tako, da se mu kazen ne vpiše v kazenski list. Pred sodniki je obžaloval, da se je spozabil in rabil orožje. Sodniki so pa upoštevali, da je dejanje izvršil »iz moralnih in socialnih nagibov«.

Dva dogodka, ki dasta misliti. Abortus, splav ni moralno neopredeljeno dejanje, temveč sega globoko v človeško psiho, v človeško doživljanje, pri materi, pri očetu, v vsej človeški družbi. Feministke, ki vpijejo, da je žena gospodar svojega telesa, in vsi ostali, ki z njimi tulijo v isti rog, kričijo zato, da bi preglasili svojo vest.

Naj bi božja Mati, ki je bila tudi v težavah ob rojstvu svojega Deteta, pomagala vsem do spoznanja, da človek ni gospodar življenja, tudi ob spočetju ne. Življenje je dar božji.

(Festival v Bergamu in Brescii)

Letos smo obhajali pomemben glasbeni jubilej: stoletnico smrti velikega madžarskega skladatelja Franza Liszta (1811-1886). Mojster klavirja in melodije, avtor premmogih skladb za klavir, orgle, simfonični orkester, zbor, razne instrumente. V vsem je bil Liszt velik mojster oblike, invencije, improvizacije. Nedvomno je njegovo glasbeno delo resnična podoba romantičnega umetnika, ki je v glasbo prelil svoja čustva, hrepenenja, upe, pričakovanja, bolešt in srečo.

Franc Liszt je gotovo eden od genijev romantične glasbe, tako po obliki kot po vsebini. S svojo močno ustvarjalnostjo je vtil glasbenemu svetu kar se da močno in kreativno silo in svojstven pečat. Njegova brezštevna dela in pisanje za razne instrumente razodevajo tudi skrajno razvejano umetniško osebnost. Seveda je madžarski glasbenik predvsem titanski interpret in virtuoz klavirja, kateremu je posvetil velik del svoje ustvarjalnosti. Sonata in proste oblike si tu dajejo roko. Njegove madžarske rapsodije izvajajo tako pianisti kot orkestralne zasedbe. Simfonična pesnitev je v njem našla pomembnega ustvarjalca (Les Préludes) in je z njim tvorno zaživela. Bil je tudi velik mojster transkripcije, zlasti Paganinija, Verdija, Wagnerja, katerega sorodnik je tudi bil. Pa spet Lisztova orgelska produkcija, ali pa oratoriji (Christus) in maše...

Razni glasbeni festivali so madžarskemu glasbeniku posvetili lep del svojih letošnjih programov. Tako festival v Stresi, pa spet oni v Riminiju, itd. Naj tu omenim (čeprav zapoznelo) še znani mednarodni Klavirski festival v Brescii in Bergamu, ki se že vrsto let odvija ob koncu pomladi. V teh dveh tipičnih in kulturno bogatih mestih Lombardije (v obeh je še veliko beneških sledov!) je na raznih izdajah festivala nastopila že cela vrsta odličnih glasbenikov z vseh koncev sveta.

Pozna pomlad me je zanesla v ti prej omenjeni mesti, sedež zgoraj imenovanega festivala. Sredi aprila sem pristvoval koncertu Lisztove glasbe v Bergamu, v začetku maja pa v Brescii, prav tako ob Lisztovi klavirski glasbi. Sploh je bil letošnji festival ves posvečen madžarskemu glasbeniku in njegovi dobi. Reči je treba, da so prireditelji skrbno pripravili celotni program in smotno povezali vse dele v festivala. Predvsem je bil, kot že rečeno, klavirski festival. Zraven pa je bilo tudi nekaj koncertov s simfoničnim orkestrom, seveda tudi tu s Lisztovimi klavirskimi koncerti ali simfoničnimi deli. Naš še mimogrede omenimo, da je prav s festivalom v Bergamu in Brescii povezan tudi vsaki dve leti mednarodni natečaj za sodobno kompozicijo, ki nosi ime po sodobnem skladatelju Karlheinz Stockhausenu.

Prvi koncert s tega festivala »dveh mest« sem poslušal v Bergamu, mestu s slavno Donizettijevo glasbeno tradicijo. In prav Teatro Donizetti je s svojo razkošno opremo in arhitekturo kar se da dostojen in primeren sedež za Lisztovo prav tako razkošno muziko. Pianist Roberto Cappello, zmagovalc na različnih mednarodnih klavirskih natečajih (kot F. Busoni v Bocnu leta 1976) je ta večer predstavil niz znanih skladb madžarskega glasbenika, med njimi štiri madžarske rapsodije (prvo, tretjo, peto in drugo), nato Balado v h-molu in Mephisto-Walzer št. 1. Madžarska rapsodija (napisal jih je Liszt skupno 19) je za tega virtuozističnega mojstra zlasti pravi »best-seller« klavir. V njih je lepo in barvito ter plastično nanizal pravo madžarsko melodiko, seveda povzdignjeno na visoko umetniško raven in s tehnično nenadomestljivo bravuro. Res, težko si je predstavljati Lisztovo glasbo brez teh tako tipičnih in briljantnih del!

Podoben večer je bil kasneje v Teatro Grande v Brescii v začetku maja. Spet blesteč teater s petimi vrstami lož, kot jih imajo velika operna gledališča. Tudi tu gospoduje Liszt s svojo, lahko bi rekli,

Slika, osebni notni zapis in podpis Franza Liszta (Gledališki muzej v milanski Scall)

skoraj fantastično glasbo in transcendentno tehniko, ki tudi izkušenim pianistom ustvarja preglavice. Tu je igral mladi in veliko obetajoči madžarski pianist Deszö Ranki, že Lisztov in Schumannov nagra-

Demokracija si nezadržno utira pot

(Od našega domovinskega sodelavca) 23. novembra 1986 sta bila dva pomembnejša referenduma. Eden je bil v Romuniji: »udeležilo se ga je 99,99 odstotka volilnih upravičencev«. Drugi je bil v Ljubljani: tega se je udeležilo 71 odstotkov volilcev.

Ko so v Avstriji volili Waldheima, je na volišča prišlo kakih 90 odstotkov upravičencev. Ne da se reči, da je Avstrijce na volišča kdo silil, saj imajo menda demokratsko ureditev.

LJUBLJANSKI REFERENDUM

In po tistih 71 odstotkih ljubljanske udeležbe, bi mogli sklepati, da Ljubljancem prav tako ni nihče nikamor silil. V Ljubljani se je glasovalo o tem, ali naj ponovno za pet let uvedejo samoprispevek, tokrat za reševanje raznih komunalnih zadreg. Potem, ko so bili do zdaj v Ljubljani že trije petletni samoprispevki (za šole, vrtnice, zdravstvene domove...), so sedanjega poimenovali »ekološki«; da bi zvenelo bolj sodobno. Ekologija je v modi!

Pustimo ob strani, da se je 60 odstotkov tistih, ki so bili na volišču, izreklo »proti« in da je »absolutno« samoprispevek potrdile 30 odstotkov vseh volilnih upravičencev. Ostanimo tokrat zgolj pri podatku, da je na volišča prišlo le 71 odstotkov volilcev.

Težko je reči, da ljudje niso šli volit samo zato, ker so bili »proti«. Zgodilo se je nekaj drugega. Pravi ekologi so zdaj lahko javno povedali in objavili v tisku, da je geslo o ekološkem samoprispevku prevara. Mladinci so na dan referenduma pred volišči delili letake, naj ljudje glasujejo »proti«. In nihče jih ni preganjal! Delilcev letakov, namreč. Ljudje so se temu čudili in se potihem muzali: niso mogli verjeti! O svobodnih volitvah pač do zdaj niso bili poučeni. Vse jim je bilo novo in nenavadno, videti je bilo, da niso prepričani, če se bo to dobro končalo. Pa se je! Referendum je uspel — samoprispevek je propadel, bi lahko nekoliko parafrazirali tisto: »operacija uspela, bolnik izdihnil! Referendum je uspel, ker so ljudje glasovali »proti« ali ker na referendum sploh niso prišli.

Res morajo zdaj na vseh mogočih ravneh pisati samokritična poročila, ker da ni bilo dovolj zavzetega prepričevanja ljudi o koristnosti in nujnosti samoprispevka, a to je le boj z mlino na veter. V resnici je bila agitacija »običajna«. Pozivali so, naj Ljubljancem na dan samoprispevka razobesijo zastave, pa je ni nihče obesil. Z gradu se je bleščal propagandni napis in po ulicah so bili razpeti transparenti in nalepljeni plakati. Vse zaman!

KAKO BO S PRIHODNJIMI VOLITVAMI?

Nekateri, bolj neučakani, so demokratske volitve zahtevali že letos spomladi, ko so se določale nove sestave skupščin; videti pa je, da je bilo to pričakovanje preuranjeno. Tedaj, na tako imenovanih delegatskih volitvah, je bila udeležba še zelo visoka: med 80 in 90 odstotki. In nikjer ni bilo nikogar, ki bi propagiral »proti«. Referendum o samoprispevku je bil prva preizkušnja demokracije v jugoslovanski Sloveniji. Je pa tudi jasno, da se je plaz končno sprožil in da prihodnje

referenc, ki je imel na sporedu serijo tipičnih, a ne ljudsko znanih skladb velikega glasbenika. S svojo klavirsko igro je nedvomno poustvaril podobo tega virtuozna klavirja in med drugim izvajal Lisztove skladbe Czardas, Ave Maria, Après une lecture de Dante (fantasia quasi sonata), In festo transfigurationis Domini nostri Jesu Christi, Toccata ter dva Mephisto-Walzer in Mephisto-Polka.

***

Liszt je še danes simbol romantične vznesenosti in klavirskega blišča. S svojo bogato muzikalnostjo je ustvaril dokaj del s pristnim utripom svojega časa in predvsem svoje osebnosti. S svojo ustvarjalnostjo je kar se da osebno, (čeprav včasih formalno zelo heterogeno) označil glasbeno romantiko ob njenem počasnem zatonu. Mnogi se sprašujejo, če je Liszt samo velik virtuoz in briljantni tehnik ali tudi globok skladatelj ustvarjalec. Prav gotovo pa je v Lisztu eno združeno z drugim.

Moderni nemški skladatelj Paul Hindemith je napisal to misel: »Temelj vsake skladbe, ki je vredna truda, mora biti seveda inspiracija in truda vreden glasbeni domislek: nato pride tehnika. Zdi se, da prevladuje mnenje, da je danes tehnike preveč. Moj vtis je, da tehnike še čezle ni dovolj...«. In v veliki meri velja tudi za ustvarjalno delo Franza Liszta.

velitve nikakor ne bodo več rutinske partijske ceremonije.

JOZE SMOLE - PRENAŠALEC KAMENJA

Naslednji šok, ki je sledil nedeljo 23. novembra, je bila praznična priloga ljubljanskega »Dela« ob državnem prazniku, 29. novembru. Res je prilogo uredil nekdanji urednik »Mladine«. (Navsezadnje je dober znak že to, da je nekdanji »Mladine« urednik zdaj v službi pri »Delu«).

On in njegova kolegica sta iz priloge ob 29. novembru, ki je bila vselej v zadnjih 40 letih »himna revolucije«, naredila nekaj »nezaslišanega«. Ze uredniška uvodnika nakazujejo smer celega časopisa. Nekdanji Mladin urednik med drugim piše: »...ponujamo naše "teme in dileme" in hočemo s tem skromno prispevati k tistemu, kar je najbolj značilna novost družbene sedanosti, to je k odprti in javni polemiki "za in proti"«.

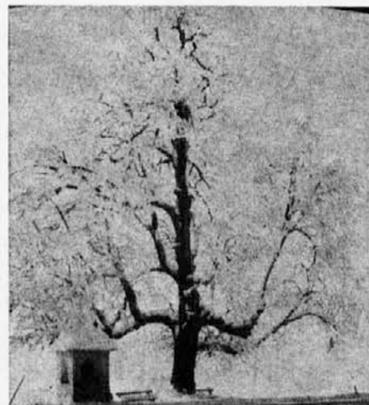
Prav vsa priloga je zares »za in proti«. Ob državnem prazniku se je tako letos prvič pojavil v uradnem glasilu tudi »proti«.

Jože Smole, predsednik slovenske Socialistične zveze, je ob svojem intervjuju fotografiran z velikim kamnom v rokah. Če bi še pred letom ali dvema predsednika Socialistične zveze kako drugače fotografirali kot za mikrofonom ali za kupom aktov, bi bil to škandal. Zdj pa Smole po časniku »prenaša skale«. Ilustracija je bila več kot zgornja: Smole je v svojih izjavanjih v glavnem »prenašal skale«, močno se je zavzemal »za«. Res pa je, da je to isti Smole, ki je še pred manj kot letom dni napadal vse, kar ni bilo strogo balkansko-režimsko in veljal za režimskega politika tretjega razreda.

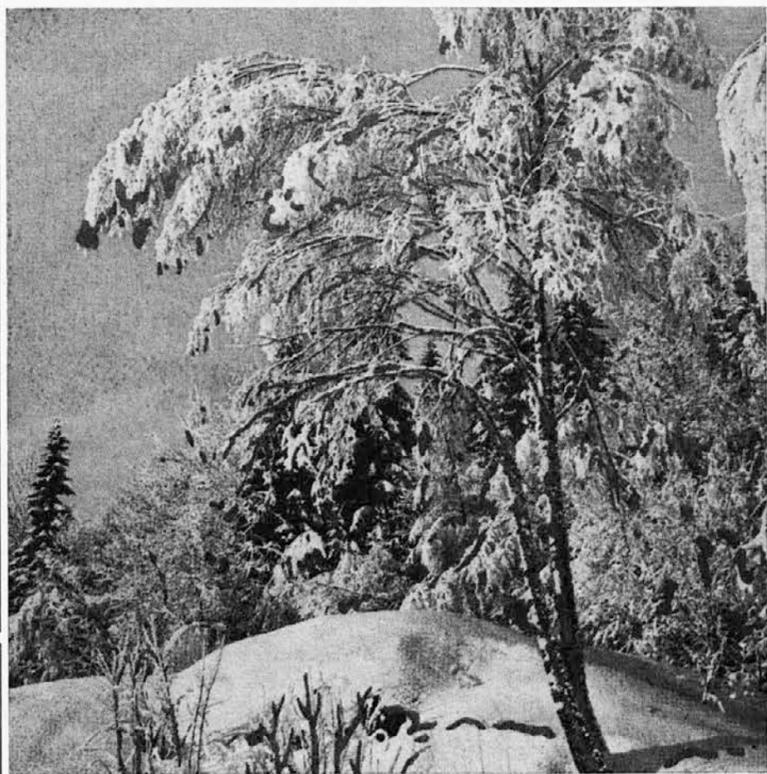
Tudi v svojem intervjuju je še vedno jugoslovansko režimski. Strah ga je pred tem, da se imamo Slovenci za Evropejce, druge v Jugoslaviji pa imenujemo Balkance. Vendar pa je v svoje besedišče že pridno prevzel besede: civilna družba, alternativna gibanja, stavke itd. V celoti pa Smole v prazničnem Delu le ostaja »za«. S tem pa tvega, da bo Socialistična zveza ostala na stranskem tiru dogodkov, ki bliskovito drvi, če Smole to priznava ali ne.

Bilo pa je v omenjeni številki Dela tudi mnogo mnenj »proti«. Spet razlog za upanje. Demokracija si nezadržno utira pot.

Posredoval V. Slemensky

Goriška: za božič čestitajo in srečno novo leto želijo:

TOMAUTO

TOMAŽIČ STANISLAV

Zastopstvo za Gorico in provinco

CONCESSIONARIA

AUSTIN ROVER

34170 GORICA - Sedež: ul. Nizza, 15 - Tel. (0481) 83923

GOSTILNA

VID PRIMOŽIČ

(pri Pavlinu)

GORICA - Drevored XX. septembra, 138 Tel. 82117

ZNANA TRGOVINA Z MESNIMI SPECIALITETNIMI IZDELKI

ALEŠ PINTAR

GORICA - ul. Boccaccio Tel. 84570

ČER - IMPEX

Splošni import - export

IGOR ČERNIC

GORICA - ul. Vittorio Veneto, 54 Tel. 82159

LA CASALINGA

Velika izbira gospodinjskih predmetov, daril

GORICA - Trg Vittoria, 54 Tel. 83216

URARNA IN ZLATARNA

ŠULIGOJ

GORICA - ul. Carducci, 45 Tel. 85657

TRGOVINA ČEVLJEV

ANDREJ ČOTAR

GORICA - ul. Rastello, 72 Tel. 83667

PEKARNA - SLAŠČIČARNA

VIATORI

Vse, kar potrebujete za vsakdanjo oskrbo in vse, kar si želite ob raznih pogostitvah ter svečanostih družinskega in društvenega značaja lahko dobite v največji izbiri v naših goriških prodajalnah

GORICA

Tel. 84645

KNJIGARNA - PAPIRNICA

GISS

GORICA - ul. Arcivescovado, 15

Tel. 84594

TISKARNA BUDIN

GORICA - Riva Piazzutta, 18

Tel. 84676

TRGOVINA ČEVLJEV

ALPINA

GORICA - Corso Verdi, 78

Tel. 84517

URARNA IN ZLATARNA

VIZINTIN ANI IN MARJAN

GORICA

Ul. Monache, 9

GOSTILNA

PODVERŠIČ

GORICA - ul. Brigata Pavia, 61

Tel. 31447

IZDELKI IZ KOVANEGA ŽELEZA - VRATA - ITD.

RADISLAV LEOPOLI

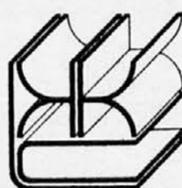
GORICA - ul. Brigata Pavia, 46

Tel. 84941

GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA

GORICA - Riva Piazzutta, 18

Tel. 83177

**libreria cattolica
katoliška knjigarna**

Piazza della Vittoria - Travnik, 25
GORIZIA - GORICA (ITALY)
Tel. (0481) 84407

- knjige (revije in specifične knjige po naročilu)
- šolske, pisarniške, tehniške in domače potreščine
- vse vrste papirja in lepenke
- nabožni predmeti in sveče
- sezonski artikli za okras in darilo
- plošče in muzikasete
- igrače
- pisarniško pohištvo
- fotokopije

Polde Mihelčič: Praznik Kristusovega rojstva vabi v božji hram

★ ZVEZA SLOV. KATOL. PROSVETE v Gorici želi včlanjenim društvom, pevskim zborom in organizacijam kakor tudi vsem, ki njeno delo spremljajo in podpirajo, duhovno bogate praznike Kristusovega rojstva in božji blagoslov v novem letu.

★ VODSTVO SLOV. DUHOVNIJE V GORICI želi vsem slovenskim družinam in posameznikom v goriškem mestu krščansko doživeti praznike Gospodovega rojstva in blagoslova polno novo leto 1987.

★ ODBOR ZA GRADNJO NOVE TELOVADNICE V GORICI se zahvaljuje vsem dobrotnikom in jim želi vesele praznike in srečno novo leto.

★ SINDIKAT SLOVENSKE SOLE, tajništvo Gorica, vošči vsem svojim članom in vsem, ki jim je pri srcu slovenska šola, srečen božič in uspehov polno novo leto.

★ NAJBOLJŠE ŽELJE za božične praznike in novo leto izrekajo sledeče ustanove, društva, združenja in zbori na Goriškem:

— Svet slovenskih organizacij (SSO);
— Združenje cerkvenih pevskih zborov Gorica;

— Odbor Katoliškega doma v Gorici;

— Slovensko Alojzijevejšče v Gorici;

— Zavod sv. Družine v Gorici;

— Apostolstvo sv. Cirila in Metoda;

— Goriška Mohorjeva družba;

— Marijina družba v Gorici;

— Mešani zbor »Lojze Bratuže«;

— Moški zbor »Mirko Filej«;

— Mladinski zbor »Kekec«, Gorica;

— Krvodajalska sekcija, Sovodnje;

— KKD »Hrast«, Doberdob;

— Cerkevni zbor v Podgori;

— Cerkevni zbor Rupa-Peč;

— SKPD »Mirko Filej«, Gorica;

— Prosvetno društvo »Štandrež«;

— Prosvetno društvo »Podgora«;

— SKPD »F. B. Sedej«, Števerjan;

— Zupnijski pastoralni svet, Števerjan;

— Ansambel Lojze Hlede, Števerjan;

— SZ »Olympia«, Gorica;

— Slovenski ženski zbor iz Ronk;

— Slov. sekcija Združenja darovalcev organov (ADO).

VLADIMIR KOS SJ, Tokyo

BOŽIČNO DARILLO

*Boš šel z menoj v pokrajino Molitve?
Nabirat sončnih žarkov v dih daru,
nabirat zvezd za hvalnico daritve
Očetu, Sinu, Duhu Svetemu?*

*Spet leto vrača se k srca spominom;
saj veš, kako je božji Sin ljubeč
izbral Marijo, križ in Palestino —
odslej da človek je v vseh vekov vek!*

*Zapojva hvalnico v vrvenju dneva,
ki išče, zmeraj išče
zadnjo srečo
in komaj čuje v jaslih droben vek.*

*Zapojva, vek razprtih v zvezd globino:
v njih srcu sen-bodočnost dogoreva
v Začetek,
ki je Dete — božji Sin.*

■ Zagrebški center za raziskovanje javnega mnenja je izvedel med 2.200 polnoletnimi prebivalci iz vseh delov države povpraševanje, kaj mislijo o številnih praznikih, ki se vršijo na ozemlju Jugoslavije. 70 % vprašanih je bilo mnenja, da je v državi preveč različnih praznikov in da so predrage. Le 12 % anketirancev je dejalo, da je število praznikov ustrezno, 18 % pa se ni izreklo, ker o vprašanju ni zadostno poučeno.

**Voščila z Goriškega za božič
in novo leto 1987:**

KOSIČ GORICA

TRGOVINI
OBUTVE

»KOSIČ BENEDIKT«
Ulica Raštel, 7 - Telefon 85-162

»KOSIČ K2«
Ulica Oberdan, 7 - Telefon 85-520

VSE ZA ŠPORT

Ulica Raštel, 21
Telefon 84-884

VELIKA IZBIRA ŠPORTNIH ARTIKLOV

VSE ZA DOM IN GOSPODINJSTVO

Ul. Raštel, 17

ARTIKLI ZA DOM IN GOSPODINJSTVO
VSAKOVRSNA DARILA - PORCELAN - KRISTAL

ROMAN BAR

(Roman Cotič)

GORICA

Travnik, vogal ul. Roma in Oberdan

GOSTILNA VOGRIČ

ŠTEVERJAN - Klanec, 23

Tel. 884095

BERTOLINI WALTER

MOSSA - ul. Isonzo, 19

Tel. 80394

Velika izbira mesa, mesnih izdelkov, perutnine ter divjačine in rib na drobno in na debelo. Cene ugodne - Odprto vsak dan razen ob ponedeljkih od 8.30 do 12.30 in od 15. do 19. ure. Obiščite nas! Odšli boste zelo zadovoljni!

Váš Hotel

34170 GORIZIA - GORICA (ITALY) - CORSO ITALIA, 63
TELEF. (0481) 82166 / 7 / 8 - TELEX 461154 PAL GO I

GOSTILNA »PRI MIROTU« (DA MIRO)

(Mara Mužina)

SOVODNJE OB SOČI

Tel. 882017

TRGOVINA Z JESTVINAMI IN MEŠANIM BLAGOM

OSKAR KOVIC

Peč, 20

Tel. 882016

GOSTILNA

DEVETAK

VRH SV. MIHAELA

Tel. 882005

GOSTILNA

SOBAN

JAMLJE

Tel. 75044

GOSTILNA SIRK

»Pri Lovcu«

SUBIDA - PLEŠIVO

Tel. 60531

Za prijetno razvedrilo je na razpolago
tudi obširno igrišče za tenis

Voščila s Tržaškega

PEKARNA IN SLAŠČIČARNA

JAZBEC RENATO

NABREŽINA

Tel. 200174

ŽELEZNINA

TERČON

NABREŽINA

Tel. 200122

MALALAN

DRAGULJARNA: Narodna 28 Tel. 211465

OPTIKA: Proseška, 6 Tel. 213957

OPČINE

TRGOVINA JESTVIN

BAK ANTON

Trst - ul. San Cilino, 34

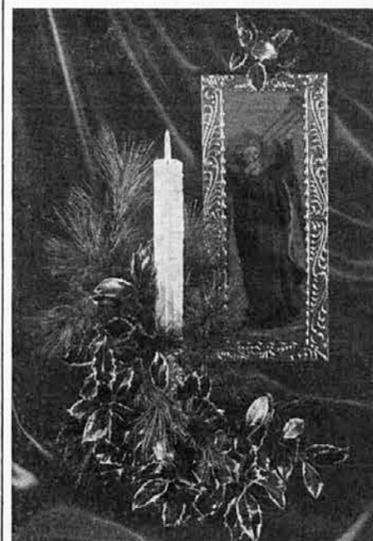
Tel. 54304

TRGOVINA JESTVIN

MOZETIČ FRANC

TRST - ul. Pantaleone, 20

Tel. 810267

★ UPANJE SVETE NOCI naj nas spremlja tudi celo novo leto, ki se odpira pred nami. - SVET SLOVENSkih ORGANIZACIJ.

★ DUHOVSKA ZVEZA V TRSTU želi vsem rojakom, da bi Kristusovo rojstvo krščansko praznovali, v novem letu pa bili deležni božjega blagoslova pri delu, v družini in pri lastnem posvečenju.

★ SLOVENSKA PROSVETA V TRSTU pozdravlja ob božičnih praznikih vse svoje člane, prijatelje in sodelavce ter jim želi vse dobro v letu 1987.

★ MARIJIN DOM, odsek Vincencijeve konference in pevski zbor od Sv. Ivana v Trstu voščijo župnijski skupnosti in vsem prijateljem vesele božične praznike in srečno novo leto.

★ TEM ZELJAM se na Tržaškem pridružujejo:

- Slovensko pastoralno središče, Trst;
- Zveza cerkv. pev. zborov, Trst;
- Ap. sv. Cirila in Metoda, Trst;
- Marijina družba, ul. Risorta 3, Trst;
- Šolske sestre, ul. d. Docce 34, Trst;
- Slov. Vincencijeva konferenca, Trst;

- SLOKAD - Slov. karitativno društvo, Trst;

- Slovensko stalno gledališče, Trst;
- Salez. skup. v Marijanišču, Opčine;
- Šentjakobsko kult. društvo, Trst;
- Revija »Mladika«;
- Sklad Dušana Černeta in DSI, ulica Donizetti 3, Trst;
- Zbor »M. Kogoj«;

- Marijin dom v Rojanu, Trst;
- Ukmarjev dom v Škednju;
- Flinžgarjev dom na Opčinah;
- Cerkevni zbor na Opčinah;
- Baragov dom v Rlcmanjih;
- Duhovnijska sv. Leopolda, Domjo;
- Krekov dom v Borštu;

- Slovenski skavti in skavtinje, Trst;
- Slomškov dom v Bazovici;
- Cerkevni zbor iz Bazovice;
- Župnijski svet v Mačkoljah skupaj z župnikom;

- Skavti in skavtinje iz Mačkolj;
- Mešani cerkevni zbor v Mačkoljah;
- Dekliški in otroški zbor »Slovenski šopek« iz Mačkolj;
- Župnijski urad in župnijski pastoralni svet v Nabrežini.

★ LEA IN PETER URBANC, TORONTO (KANADA) želita vsem prijateljem, znancem in političnim somišljenikom na Primorskem blagoslovljene praznike Kristusovega rojstva ter srečno in uspešno novo leto 1987.

VLADIMIR KOS SJ, Tokyo

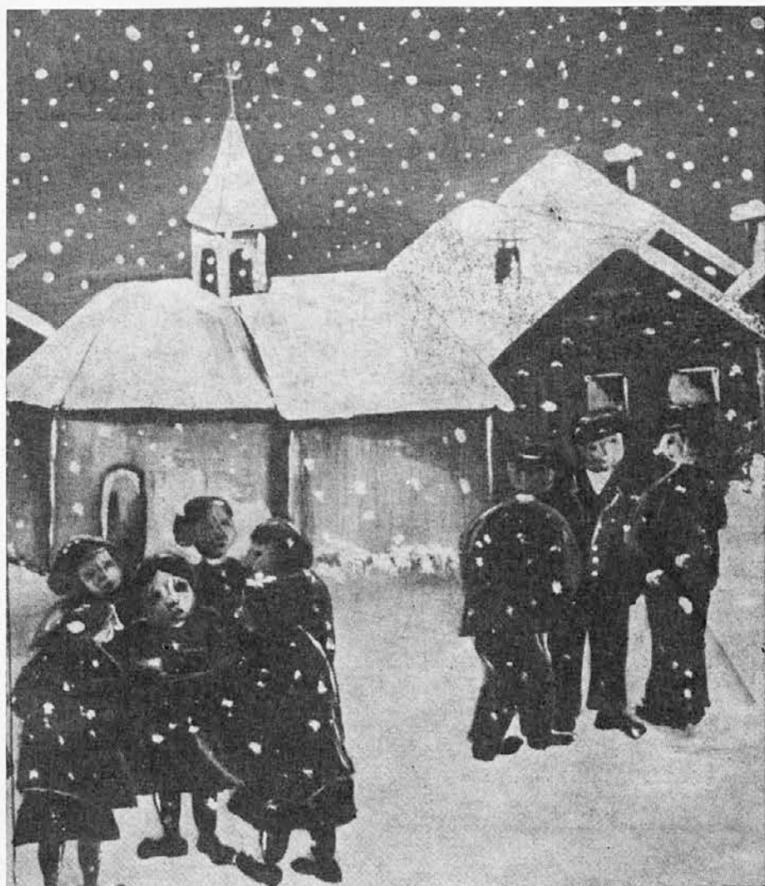
BOŽIČNA PROŠNJA
NA VALOVIH

*Na teh otokih nas je strašno malo,
ki v srcu romamo na Svet večer,
ki romamo do jaslic v votlo skalo,
kjer božje Detece na slami spi.*

*Na teh otokih, kakor zmeraj, barke
pomolom prepusté za dolgo noč.
In najprej zdrsnéjo med sanje starce;
morjé ne spi — valuje, čakajoč.*

*Na teh otokih noč je pozabljené,
da nam srcé od dneva ne zbolí,
ko zdí se, da morjé požre življenje
in komaj nekaj pen za sled pusti...*

*Vi vsi, ki slutite temó razdalje:
z molitvijo stesajte čoln za pot
Mariji z Jožefom, da k nam veslaja
prineseta to Detece dobrot!*

Tržaška: radosten božič in miru polno novo leto!

KNJIGARNA IN PAPIRNICA

FORTUNATO

Na voljo izbira cerkvenih predmetov

TRST - ul. Paganini, 2

Tel. 60542

STAC

ELEKTRIČNE VODNE ČRPALKE - KOMPRESORJI ZA ZRAK

GENERATORJI ZA ELEKTRIČNI TOK

Največji slovenski proizvajalec v sektorju

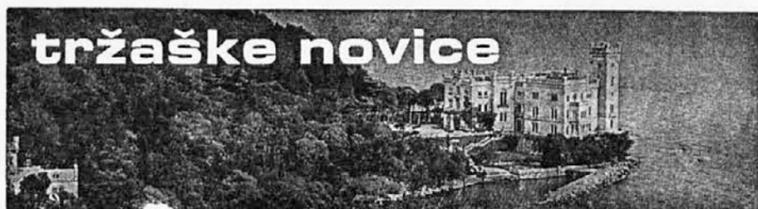
Izvoz v 34 držav na 5 kontinentih

Glavni sedež:

34133 TRST - Via Fabio Severo, 20 - P.P. 989

Tel. 040/60516 - Telex 460636 STAC I

tržaške novice

SSk o preverjanju deželne večine

V ponedeljek 15. decembra zvečer se je v Vidmu končalo dolgo in nelahko politično in programsko preverjanje med šestimi strankami deželne koalicije. Tajniki DC, PSI, PSDI, PRI, PLI in SSK so podpisali dokument, ki pozitivno ocenjuje delo, ki ga je doslej opravila šeststrankarska koalicija pri upravljanju dežele Furlanije-Juljske krajine. V njem je poudarek na čelu kolegialnega, torej še bolj povezanega nastopa, ki naj bi ga uresničevali v prihodnje. Nadalje obravnava osrednja vprašanja, ki so bila sad preverjanja.

Deželno tajništvo SSK izraža zadovoljstvo, da se je končalo naporno obdobje preverjanj, ki se je začelo 5. novembra na zahtevo socialistične stranke. Od takrat do sklepnega širokega posveta je bilo kar enajst sej v Trstu ali Vidmu, ki so se jih udeleževali sami tajniki šestih strank koalicije ali pa širše delegacije. V vsem času pogovorov so bili slovenski politični delavci izključno v delegaciji Slovenske skupnosti, kar pa ni novost. Poudarjali so vrsto zahtev slovenskega prebivalstva, sodelovali pa so seveda pri razpravi o vseh vidikih preverjanja, ki zadeva široko problematiko vsega deželnega prebivalstva.

V delegacijah SSK so bili deželni tajnik Ivo Jevnikar, deželni predsednik Marjan Terpin, deželni podtajnik Gradimir Gradnik, načelnik deželne svetovalske skupine dr. Drago Štoka, člana deželnega tajništva dr. Zorko Harej in prof. Alojz Tul ter gospodarski strokovnjak dr. Tonči Gašperšič. Poteku preverjanja pa je na zadnjih sejah sledilo še celotno deželno tajništvo Slovenske skupnosti.

Razgovori so se dotaknili odnosov v večini, v sami deželni vladi in med tajniki večine, letošnjih deželnih finančnih in načrtovalnih instrumentov, sporazuma med deželno upravo in javno družbo Italstat glede uresničevanja velikih javnih del, zakonskih osnutkov o decentralizaciji deželnih pristojnosti, o preosnovi deželnih uradov in o posebni pomoči zaostalim goratim področjem, deželnih posegov za spodbujanje gospodarskega razvoja v naših krajih.

Gledé decentralizacije in preosnove deželnih uradov je SSK predstavila nekaj predlogov, ki naj zajamčijo dosledno spoštovanje interesov slovenskega prebivalstva. Ko se je razprava dotaknila možnosti preoblikovanja ali celo odprave nekaterih gorskih skupnosti, je SSK ponovno poudarila pomembnost tako Kraške kot Briške gorske skupnosti, čeprav seveda priznava, da morajo biti deležni še posebne pomoči, kot jo npr. predvideva »deželni načrt o goratem področju«, najbolj potrebni gorski kraji, med katere sodijo tudi Nadiške in Terske doline, Rezija in Kanalska dolina.

Prvi deželni občni zbor SZSO

V nedeljo 14. decembra je bil za slovenske skavte v Italiji vsekakor zgodovinski dan. Voditelji obeh pokrajin, Gorice in Trsta, so se zbrali na prvem deželnem občnem zboru, ki je imel kot glavno točko dnevnega reda odobritev statuta, s katerim se tudi formalno ustanavlja nova deželna struktura. Stari organizaciji STS in SGS se tako združita in preimenujeta v SZSO. 15. decembra 1976 je bil v Jamljah prvi sestanek obeh pokrajinskih vodstev, zato lahko rečemo, da je nedeljsko srečanje poteklo v luči desetletnice priprav na to novo skupno pot.

Občni zbor je bil sicer bolj delovne narave, saj je bilo treba razčistiti še nekaj odprtih vprašanj. Na njem se je zbralo okrog 60 voditeljev iz obeh pokrajin, ki so po dolgi razpravi izglasovali nov statut. Občnemu zboru je predsedoval Ivo Jevnikar. Podrobnejše poročilo bomo še objavili.

Opčine

Miklavževanje. Tudi letos je sv. Miklavž na predvečer svojega godu obiskal openško mladino v Finžgarjevem domu. Kot je že navada, so ga najmlajši prisrčno sprejeli s petjem in veselo igrico. Najprej je zapela najstarejša skupina OPZ Vesela pomlad, ki že ubira pot v svet mladinskega petja. Pevci so prijetno presenetili s triglasno predstavitevjo šopka slovenskih narodnih. Sledil je nastop najmlajših pevcev istega zbora, ki so pod vodstvom Fr. Pohajača in ob klavirski spremljavi Davida Lenise podali svoj izbor pesmi za to priložnost.

V igrici »Angelček v težava«, ki jo je

napisala in pripravila prof. Lučka Susičeva, so se nato predstavili Sebastjan Ražem, Jernej Danev, Martina Ozbič, Tanja Zadnik, Martina Kufersin, Ivana in Martina Solc, Katja Živec, Valentina Šuber, Barbara Toros, Darja Radetti, Sara Perini, Mojca Milič, Valentina Ferluga, Manuela Budal, Francesco Micalessi, Roberto Cossutta, Aleš Plesničar in Borut Vidau.

Miklavž je pohvalil nastopajoče, se zauzstavil v pogovoru z malčki v dvorani, nato pa pričel z razdeljevanjem težko pričakovanih daril, ki so uresničila toliko skritih otroških želja. - *Majda Danev*

Obnova Marijanišča na Opčinah se nadaljuje

Vsem, dragi prijatelji in dobrotniki Marijanišča na Opčinah, prisrčna hvala za dosedanje duhovno in gmatno pomoč. Z vašo velikodušnostjo smo uspeli do sedaj uraditi sledeče prostore: sobo za srečanja, sprejemnico, nekaj sob za prenočevanje, kuhinjo, higienske prostore, novo električno napeljavo v celotni satvi in delno ogrevanje. Ostaja pa še veliko za narediti. Zadnje čase je začela groziti streha, ki na več krajih pušča. Čaka še na ureditev hišna kapela in nekaj sob za prenočevanje, dokončati je treba kanalizacijo in odtočne kanale.

Zato vas prosimo, dragi prijatelji in dobrotniki, da nam pri obnovi še naprej pomagajte in z nami vztrajate ter nam ob raznih priložnostih in osebnih praznikih s svojim velikodušnim darom priskočite na pomoč.

Ze vnaprej iskren Bog plačaj za vsak vaš dar s toplim voščilom, da bi vas v življenju spremljalo vse najlepše, zlasti pa ob bližnjih božičnih in novoletnih praznikih blagoslov in uspeh! **Vodstvo Marijanišča**

Dolina

Dopoldne na praznik Brezmadežne je v naši cerkvi vse vrelo mladine, ki se je tam zbirala. Pripravljala se je na slovesnost. Glavni mašnik je bil g. Slejko, župnik na Proseku, somaševal je g. Škerlj, župnik v Mačkoljah. Po pozdravni besedi domačega župnika je mladi zbor pod vodstvom g. Bedenčiča zapel nekaj prav me-

lodioznih pesmi; pri tem sta prišla do izraza čista glasova dveh solistk.

Po pridigi so predstavniki breških župnij prosili za mir, zaposlitev mladih ter za telesno in dušno zdravje. Veliko jih je tudi pristopilo k obhajilu. Dokaz več, da vera ni izumrla, da se mladi zadevajo, da je brez Kristusa in Marije njihovo življenje brez smisla.

Po maši je repentaborski zbor zapel nekaj razgibanih pesmi. Tudi mačkoljanski zbor je pod vodstvom Ljube Smotlak odpeel šest pesmi.

Na vrsti je bila nato recitacija asiške molitve za mir: štiri dekleta iz Ricmanj so prebrale budistično, indijsko, muslimansko in krščansko molitev; na ramah so nosile venec rož bele in rumene barve. Sledili so diapozitivi, iz katerih je lahko človek spoznal resnico, da je bogstvo večkrat vzrok objestnosti in notranje razvanosti. Bog je na strani ubogih, a se poslužuje bogatih, da jim pomaga.

Vse v cerkvi je trajalo poldrugo uro. Potem smo se zbrali v mladinskem krožku, kjer smo ob raznih dobrotah živahno kramljali.

V imenu pripravjalnega odbora naj se zahvalim požrtvovalnim osebam, ki so se potrudile, da je ta praznik uspel: pevski-ma zboroma in njunima voditeljema; predsedniku mladinskega krožka in nekaterim dobrim ženam, Bog povrni vsem za izkazano dobroto in nasvidenje prihodnje leto v še večjem številu. **R. B.**

Duhovna srečanja tržaških skavtov

Tržaška Slovenska zamejska skavtska organizacija prireja tudi letos za vse svoje člane božično duhovno obnovno:

Veja volčičev in verveč bo imela svoje božično srečanje v soboto 20. dec. v Marijanišču na Opčinah. Začelo se bo ob 15. uri; zaključek je predviden za 18. uro.

Izvidniki in vodnice se zberejo v nedeljo 21. dec. pri šolskih sestrah pri Sv. Ivanu. Zbiranje ob 9. uri, zaključek pa približno ob 16. uri. Za kosilo je poskrbljeno, za kar pa bc vsakdo prispeval 3.000 lir.

Veja roverjev in popotnic bo imela svoje bedenje v torek 23. dec. v Marijanišču na Opčinah. Začetek ob 19.30. Vsak udeleženec bo prispeval 1.000 lir; kdor misli tudi prenočiti, bo tej vsoti dodal še 2.000 lir in bo s seboj prinesel spalno vrečo. Bedenje se bo predvidoma zaključilo ob 23.30.

Poleg skavtov je na bedenje vabljena tudi vsa tržaška mladina.

Ob štiridesetletnici zbora Sv. Antona Novega

V nedeljo 7. decembra je bil v Marijinem domu v Trstu (ul. Risorta 3) slavnostni koncert cerkvenega mešanega oz. moškega zbora Sv. Antona Novega ob njegovi 40-letnici. Ze zjutraj so pevci imeli sv. mašo v ta namen, popoldne pred koncertom pa še blagoslov. Tako je bila nekako cela nedelja posvečena temu jubileju.

Zbor Sv. Antona Novega vsako nedeljo poje pri slovenski službi božji, ki je pravzaprav edina v samem mestnem središču v Trstu. Prav zato zasluži njegovo delo vso pozornost in simpatijo. To je pokazala res številna in lepa udeležba na nedeljski proslavi v Marijinem domu. Prišli so prijatelji zbora in slovenskega petja s Tržaške, pa tudi z Goriške. Sam spored nedeljske proslave je tudi lepo zaokrožil to prireditve, ki je bila poleg pevskega nastopa tudi akademija z govornjeno besedo o vlogi slovenske pesmi in posebej petja v tržaški cerkvi ter z nagrajevanjem oz. podelitvijo odličij zaslužnim pevcem.

Prireditve je začel predsednik zbora Albert Štrajn, ki je po pozdravu gostom predal pevcem glasbeni pozdrav. Naj se najprej omejimo na govorjeni del nedeljske prireditve. Jubilejni govor je imel predsednik Zveze cerkvenih pevskih zborov v Trstu dr. Zorko Harej. V izčrpnih in poglobljenih izvajanjih je govornik prikazal najprej vlogo in pomen bogoslužnega petja, in to že od prvotne slovenske zgodovine dalje, od kneza Boruta vse tja do cerkvenega in narodnega petja v dobi narodnega prebujenja in kasneje še zlasti v težkih trenutkih slovenske primorske zgodovine, ko je slovenska pesem našla svoje zadnje zatočišče prav v cerkvi. Pri tem je naštel dolgo vrsto zaslužnih primorskih glasbenikov, ki so gojili našo cerkveno in umetno pesem zlasti v dobi med obema vojnama in po njej.

Nato je spregovoril nekaj lepih besed o zboru njegov predsednik Štrajn. Zboru Sv. Antona Novega je potem v toplih besedah čestital starosta tržaških in primorskih glasbenikov prof. Ubald Vrabc, ki je spomnil na nenadomestljivo vlogo naše pesmi in se zahvalil za delo pri širjenju slovenske pesmi.

Več tehtnih misli je (poleg zgodovinskih omemb in pričevanj) iznesel tudi slovenski dušni pastir pri Sv. Antonu, msgr. Jože Prešeren, ki se je v imenu cerkvenega občestva zahvalil zboru za njegovo nesebično delo. Posebej se je še spomnil na besede pok. dr. Jakoba Ukmarja, ki je pri prvi obnovljeni slovenski maši po vojni zaželel, da bi v novih razmerah slovenski rojaki v mestu dejansko ohranili slovensko mašo.

Pozdrave so prinesli še predstavniki raznih tržaških cerkvenih zborov, pa tudi goriška ZSKP. Posebej je še pozdravila Marija Ferletič, predsednik Sveta slovenskih organizacij, ki je v svojih klenih besedah podčrtala neprecenljivo vlogo zbora Sv. Antona Novega tako na področju cerkvenega kot prosvetnega petja. Celotni program je smiselno povezoval Marjan Kravos; pripomnil bi le, da je morda predolgo branje določenih dokumentov ali citatov med posameznimi pesmimi pravzaprav nekoliko razbilo sam koncert.

Posebno besedo seveda zasluži dirigent Edi Race. Ze leta in leta vztrajno in požrtvovalno prihaja prek meje v Trst, da vadi s pevci za maše in za druge nastope in tako oblikuje pevsko telo.

Moški in cerkveni mešani zbor Sv. Antona sta predstavila izbor skladb slovenskih avtorjev, med njimi posebej primorskih. S tem sta gotovo hotela podati kratek prerez svojega javnega delovanja pri bogoslužnem in prosvetnem petju. Zbor je pri klavirju spremljal dr. Tomaž Simčič, ki tudi sodeluje s pevci kot organist pri Sv. Antonu pri slovenski maši.

Ob koncu še kratka beseda o brošuri; ta je zelo bogata in dokumentarno pomembna, saj nudi bralcu poglobljen prikaz ne samo sedanjega dela, ampak še posebej slovenskega cerkvenega petja v Trstu do naših dni.

Zboru Sv. Antona Novega, pevcem in pevkam ter še zlasti dirigentu pa združeno s čestitkami želimo, da bi še dolgo vrsto let tako plemenito in navdušeno gojili slovensko petje v tržaškem središču in izven njega!

Voščilnice za sklad »Mitja Čuk«

Tudi goriški osnovnošolski otroci so se letos odzvali pobudi oz. povabilu in izdelali voščilnice za sklad »Mitja Čuk«. Omeniti moramo, da so že lani učenci 5. razr. osnovne šole »Oton Zupančič« izdelali lepo število voščilnic in jih tudi sami prodajali. Letošnja sezona pa je bila plodnejša in obilnejša, saj so sodelovali vsi otroci goriškega ravnateljstva in izdelali čez 500 voščilnic. Prodajali so jih skvati v Gorici in Števerjanu. Dobite jih lahko v Katol. knjigarni in v trgovini Giss v Gorici.

Sklad je od svojega lanskega občnega zbora razširil svoje delovanje tudi na Goriško, zato je lepo in plemenito, da so goriški solarji pomagali skladu in s pomočjo njih učiteljstva spoznali to ustanovo.

Drugi nedeljski koncert

Enrico Massimiano in Elisabetta Jorio, viola in klavir, je bil duo, ki je nastopil na drugem nedeljskem koncertu v goriškem Avditoriju 7. dec. KD »Lipizer« je tudi tokrat predstavilo zanimivo matinejo.

Schubertova sonata v a-molu »Arpeggione« je bila predstavljena v zaupljivem tonu, ki ga dunajski skladatelj tako rad uporablja v svojih delih. Zanimiva je bila Sostakovičeva sonata op. 147, saj je ta skladatelj zrastle v leningrajskem socialističnem kulturnem okolju in le v komornih skladbah dopušča nekaj romanticizma, ki je do njega prišel z Zahoda. Vendar je ta skladba izvenela nekam trdo, ker je verjetno niso razumeli. Milhaudove »Quatre visages« pa so štiri prijetne ritmične miniature, ki so v presledkih globoko izrazne.

Isti koncert so ponovili v goriškem Avditoriju v sredo 10. decembra za srednjo šolo »Virgilio« in tehnični inštitut »Galilei«. - L. Q.

Božični koncert v deželnem Avditoriju

Goriška občina prireja tudi letos koncert božičnih pesmi, ki bo v deželnem Avditoriju v soboto 20. dec. ob 20.30. Nastopilo bo šest goriških zborov. Slovenske božične motive bosta izvajala mešani cerkveni zbor iz Štandreža in moški zbor »M. Filej«.

Števerjan: Kdor seje, tudi žanje

Slovesni večer, posvečen nadškofu Sedeju (7. dec.) je bil gotovo vrh delovanja domačega društva v prvi polovici tega meseca. Prejšnji večer pa sta njegovi čla-

nici Jolanda Korsič in Anka Černic pripravili Miklavžev večer, ki je tudi letos nagradil številne otroke, pa tudi starejše, ki so se zbrali v domu.

V ponedeljek 8. decembra smo imeli mladinsko mašo, pri kateri so peli otroci domačega mladinskega zbora pod vodstvom Anke Černic. Sooblikovali so jo števerjanski otroci in skvati. Popoldne pa je isti domači cerkveni mladinski zbor z uspehom pel na letošnji Mali Cecilijanki v Gorici. Na tej reviji se je predstavil kot najbolj številna skupina. Ponosni smo tudi, da je celotni program napovedovala domačinka Silvana Vogrič.

Ze ves december se mešani cerkveni zbor pripravlja za polnočnico. Slovesno službo božjo in petje pri maši bo neposredno snemal radio Trst A. V programu pa ima zbor ponovitev istih pesmi v Zabnicah v nedeljo 4. januarja.

Člani društva, župnijski svet in vse števerjansko občestvo želi vsem Slovincem tu in onstran meje in vsem ljudem dobre volje blagoslovljene praznike.

Matjaž Terčič

Bralci pišejo

Bodimo kulturni

V Katoliškem glasu 11. dec. ste objavili članek »Narodi, Jugoslavija, revolucija«. Članek je dober, vendar je piscu in vam ušel izraz, ki se mi ne zdi primeren za sedanje čase. Ko avtor piše o partizanih, pravi: »... ko so oborožene tolpe osvobodilne fronte...« Ta'ko so na Slovenskem pisali med zadnjo vojno, ko ljudje niso izbirali ne besed ne dejanj. To izražanje me spominja na napis, ki je stal na železniškem podvozu v Rožni dolini, kjer je danes napis »Jugoslavija«. Na tistem kraju so Nemci zapisali: Bandengebiet.

Tako je bilo med zadnjo vojno. Po 40 letih so se časi spremenili. Tudi v Sloveniji so se spremenili in tam marsikdo za domobrance ne rabi več besede »izdajalci«. Tako je prav. Zato tudi v Katol. glasu nikar ne rabite več izraza »partizanske tolpe«, ker to ni kulturno. Pustite nekulturno izražanje drugim, tudi nekaterim na tržaškem radiu.

Zvest bralec iz Gorice (poznani uredništvu)

Protesti zavoljo odpravljenih škofij

Katoliške revije in časopisi prejemale številna protestna pisma zavoljo odpravljenih škofij v Italiji. Prizadeti navajajo večinoma pastoralne razloge, pa tudi zgodovinsko pomembnost odpravljenih škofij. Protestom se pridružujejo razne občinske uprave. Seveda protesti ne bodo dosti pomagali. Seznan škofij je predsedstvo italijanske škofovske konference že odposlalo notranjemu ministrstvu, ki bo škofije priznalo za pravne osebe. Da se morajo v Italiji premajhne škofije združiti s sosednimi, je bilo sklenjeno že na zadnjem koncilu in je edino pametno.

Prihodnje leto pa v Anglijo!

Ker se je na letošnjem potovanju »Katoliškega glasa« na Sardinijo in Korziko večina (30 od 50) izrekla za obisk Anglije, smo pripravili temu ustrezen program. Potovanje bo trajalo 11 dni in to z avtobusom od ponedeljka 28. julija do četrtega 7. avgusta 1987.

Vpisovanje je že v teku. Za vpisovanje se smatra, kdor ob vpisu dá na račun

Cecilijanka 1986: mešani zbor PD »Štandrež«, ki je dobil odlikovanje za 25-letno nastopanje na tej reviji

ZDRUŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV - GORICA

pridedi v nedeljo 28. decembra ob 15. uri v goriški stolnici

božičnico

Sodelujejo razni pevski zbori. Po koncertu litanije Matere božje, zahvalna pesem in blagoslov za Najsvetejšim.

250.000 lir. Celotni prispevek bo presegel 1.000.000 lir. Ob vpisu naj vsakdo tudi izroči svoje ime in prilimek ter točen naslov, kje živi. Drugega to pot ni treba. Zadolostuje veljavna osebna izkaznica.

Točen program objavimo po božiču. Naj povemo, da se na poti v Anglijo ustavimo v Belgiji 2 dni (mesta Bruselj, Gand in Bruges); v Londonu bomo štiri dni (izletni tudi v okolico kot Oxford, Canterbury itd.); povratek prek Francije (Reims), Švice (Bern) in Aoste.

OBVESTILA

Nasvidenje v novem letu!

Pričujoča dvojna številka »Katoliškega glasa« je zadnja v tem letu. Naslednja številka izide v četrtek 1. januarja 1987 za Novo leto, v stroj pa bo šla v torek 30. decembra dopoldne. Dopisi naj bodo na uredništvu (vsaj večji), do ponedeljka 29. decembra opoldne, v Trstu pa na običajnem kraju do 10. ure dopoldne. Naj to upoštevajo zlasti redni dopisniki!

Nabirka za naše vzgojne zavode. Ker je prihodnja nedelja 21. decembra kvatrna, so vse cerkvene nabirke pri slovenskih službah božjih in Goriškem in Tržaškem za naše vzgojne zavode Alojzijevišče in Zavod sv. Družine v Gorici ter za Marijanišče na Opčinah.

Osnovna šola »F. Erjavca« vabi v petek 19. decembra ob 18. uri v župnijsko dvorano »A. Gregorčič« v Štandrežu na prireditve »Kaj za božič si želimo«. Prosto voljni prispevki za sklad »M. Čuka«.

V Kult. domu v Gorici nastopi SSG iz Trsta z igro »Riba za štiri« v ponedeljek 22. dec. ob 20.30, red A in v torek 23. dec. ob 20.30, red B.

V Kult. domu v Trstu uprizori SSG igro W. Kolhaasera-R. Zimmer »Riba za štiri« naslednje dneve: premiera v petek 19. dec. ob 20.30, red A; ponovitve: v soboto 20. dec. ob 20.30, red B; v nedeljo 21. dec. ob 16. uri, red C; v soboto 27. dec. ob 20.30, red F; v nedeljo 28. dec. ob 16. uri, red G.

V Društvu slov. izobražencev v Trstu bo ponedeljkov večer 22. decembra posvečen srečanju z mlajšimi duhovniki, ki so prišli iz Slovenije pomagat slovenskemu dušnemu pastirstvu v zamejstvu. Začetek ob 20.30.

V župnijski cerkvi na Opčinah bo na božič popoldne ob 17. uri tradicionalni koncert božičnih pesmi, ki ga prireja cerkveni zbor Sv. Jernej s sodelovanjem zborov Vesela pomlad.

Tržaška pokrajina priredi vrsto božičnih koncertov 21., 24., 27., 28., 29. in 30. decembra. Prvi, zborovski, bo v nedeljo 21. dec. ob 16. uri v cerkvi Novega sv. Antona. Sodelovali bodo nemški zbor iz Št. Vida na Koroškem, Anton Foerster iz Ljubljane in Societá Polifonica od Sv. Marije Velike iz Trsta. Ostali, komorni, bodo v gledališču Cristalio v Trstu.

Tržaška Duhovska zveza ima v načrtu za prihodnje leto dve skupni romanji. Prvo, enodnevno, bo v soboto 25. aprila na Trsat in v Pazin; drugo, ki bo od ponedeljka 29. junija do sobote 6. julija, pa vključuje kraje San Marino, Loreto, Pompeje, Monte Cassino in Assisi. Kdaj se bo začelo vpisovanje ter temu sledeča navodila objavimo v našem listu v teku meseca februarja.

DAROVI

Za Katoliški glas: N. N., Gorica, božični dar 1.700.000; družina Krpan v spomin bratov Ivana in Vinkota 100.000; Cilka Kovač, Gorica v spomin na sestro Tončko 16.000; N. N. 20.000; naročnica, Gorica 50.000; N. N., Podgora 20.000; Mirko in Slavica Košuta, Sv. Križ pri Trstu 30.000; Štefanija Corsi 18.000; Marija Ban, Opčine 20.000; Karla Malalan-Ban 10.000; N. N., Trst 70.000; Lojzka Cevdek, Trst 18.000; Dragica Blažič 18.000; Ivanka Strgar 48.000; N. N., Podgora 8.000; župnijski urad Podgora 6.000; druž. Bandelli 3.000; Angela Krebelj 13.000; Marija Pahor 18.000; Neta Cijan 18.000 lir.

Za novo telovadnico v Gorici: N. N. 50.000 lir.

N. N., Gorica: za Katol. glas, za Zavod sv. Družine, za cerkev sv. Ivana v Gorici, za Alojzijevišče, za cerkev v Novi Gorici, za Sv. goro, za malo semenišče v Vipavi, za lačne po svetu in za slovenske misijonarje po 200.000, skupaj 1.800.000 lir.

Ida Koshuta, Gorica: za Katol. glas, za novo telovadnico v Gorici in za lačne po svetu po 25.000 lir.

N. N., Gorica: za Katol. glas, za Katol. dom, za novo telovadnico, za Sv. goro po 100.000, za cerkev sv. Ivana v Gorici pa 50.000 lir.

N. N., Podgora: za Katol. glas 20.000, za Alojzijevišče 50.000 in za gobavce 100.000 lir.

Za cerkev v Števerjanu: Štefanija Corsi ob obletnici smrti dragega moža Remigija 50.000 lir.

IZŠLA JE »MLADIKA« ŠT. 9

Za cerkev v Nabrežini: bolniki 100.000; Corr. 100.000; Mac. 52.000; Šart 40.000; Ivanka Lupinc 40.000; od krstu Erika F. 30.000; Jazbec 20.000; Venier 10.000; N. N. 10.000; Rudi G. 10.000; Kakeš 10.000; Pertot 5.000 lir.

Za cerkveni zbor Opčine: Francka Vrevec 20.000; Meri Hrovatin 20.000 lir.

Za cerkev na Opčinah: Marija Antončič ob božičnih praznikih 50.000; Savina Giorgi 100.000; Marija Sosič 30.000; Meri Hrovatin 20.000; Velušček-Grgič 20.000; razni 66.0000 lir.

Vsem podpornikom našega lista Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Slovenski mladinski rekreativno-kulturni klub (SMReKK)

vabi na

ŠTEFANOVANJE

ki bo v petek 26. decembra ob 20. uri v Diskoteki »Tiffany's« v Pierisu

ZAHVALA

Ob bridki nenadomestljivi izgubi predragega moža in očka

Borisa Zafrana

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na kateri koli način počastili njegov spomin.

Zena Darinka, hčerka Eva in sinček Bojan

Ričmanje, 15. decembra 1986

Šport

MOŠKA D LIGA

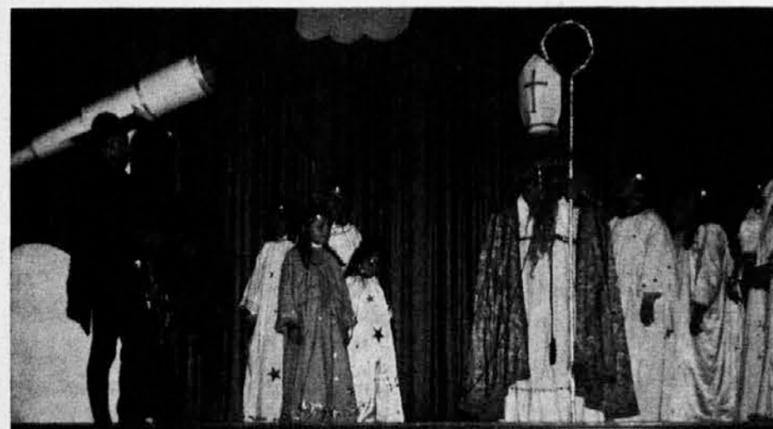
Sloga - Soča Sobema 0 : 3

(13 : 15, 5 : 15, : 15 : 17)

Soča Sobema se vrača zadovoljna z gostovanjem na Opčinah, kjer se je srečala z domačo slovensko ekipo Sloga, ki prav tako nastopa v tem prvenstvu. Soča je zasluženo zmagala, tokrat prvič brez nepotrebnega zavlačevanja. Veliko manj je bilo zgrešenih servisov in v tretjem nizu, ko si je privoščila nevaren odmor, se je Soča vendarle pravočasno zbrala in zaključila tekmo v svojo korist.

Za Sočo so nastopili: Sirk, Kovic, Marušič, Pahor, Černic, Bagon, Ferfolja, Cotič.

V soboto 20. dec. ob 19. uri bo Soča igrala ponovno v Sovodnjah proti tržaškemu Fincantieri, ki spada med boljše ekipe. - P. T.

Prizor z miklavževanja v Katoliškem domu v Gorici. Goriški otroci so prikazali zanimivo sodobno igrice Lučke Susič »Čudne želje«. Vadili so pod podstvom požrtvovalnih učiteljic Ane Rupil in Danile Komjanc, ki sta pripravili izvrstno scenografijo